

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leto 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdo hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravnštvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odgovredi. — Uđe „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo: Koroška cesta štev. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitrste za enkrat 18 vin, ali kar je isto, kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznana“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petitrsta 24 vin, izjave in poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opotidne. — Nezaprtje reklamacije so poštne proste.

Cela severna in srednja Albanija naša.

Vojni cilji Rusije in Anglije.

O tei zadevi je ruski zunanjji minister Sasonov v seji dume dne 21. februarja med drugim izjavil, da bo ruska vlada vstrajala neomajno pri sklepnu, nadaljevati boj tako dolgo, dokler ne bo sovražnik premagan. To je in ostane trdni sklep ruskega naroda in njegovih zvestih zaveznikov. Znano nam je, kdo je povzročil neštevilna gorja, vsled katerih zdruhuje sedaj vsa Evropa. To sedaj omenjači, bi bilo popolnoma odveč, če bi nemški državni in Prusija ne vstrajali pri tem, da hočejo nám in našim zaveznirom napraviti in jim podstikavajo vso odgovornost za sedanje svetovno vojsko. Toda Rusiji in njenim zaveznikom je bila ta svetovna vojska vsiljena, da branijo svoje najsvetješe pravice. Že vnaprej smo vedeči, da bo vojska neizogibna, vsled česar smo ohranili in bomo tudi v bodoče kljub žrtvam in izgubam ohranili popolnoma mirno kri.

Trditev, češ, četverosporazumovi zaveznički si žeze, da bi bil nemški narod popolnoma uničen, je jasna. Kdo bi mogel računati s tem, kako uničiti narod, broječ 70 milijonov duš. Zaveznički niso imeli nikoli takih misli. Zahtevajo za-se pravico, da se v svoji deželi svobodno razvijajo in se nočejo dotakniti zakonitih pravic narodov. Zahtevajo samo v svrhu zagotovite svojega obstanka, da se napravi konec neizprosni sebičnosti in ropažljivosti, ki so značilne poteze prusovstva. To prusovstvo se mora prisiliti enkrat za vselej, da ne bo imelo nobene moći. Ako bi pa ne prišlo do tega, bi bile vse žrtve zaveznikov brez uspeha in zaman.

V seji anšleške spodnje zbornice dne 23. februarja je ministrski predsednik Asquith na izvajanje delavskega poslanca Snowdena, da je prišel čas za mirovna pogajanja, in na vprašanje poslanca Trevelyan, zakaj Anglija ne naznani mirovnih pogojev, odgovoril: V jasnih, neposrednih, razumljivih in tehtnih besedah sem že svoj čas naznani pogoje, pod katerimi je Anglija voljna, skleniti mir. Danes jih hočem ponoviti. Naši zaveznički so poučeni o njih, a tudi nemškemu kancelarju so predobro znani. Kar sem rekel dne 9. novembra 1914, to še danes ponav-

ljam: Meča, katerega nismo lahko potegnili, ne bomo prej vtaknili v nožnico, preden ne bo Belgija — in jaz hočem dostaviti: Srbija (delj časa trajajoče prirjevanje) — dobila v polni meri vsega in več kakor vsega, kar je žrtvovala, nazaj, predno Francija ne bo močno zavarovana proti napadu, dokler pravice majih evropskih narodov ne bodo postavljene na obširno podlago in dokler vojaško gospodstvo Prusije ne bo popolnoma in končnoveljavno uničeno. In kaj še tukaj zdaj manjka glede jasnosti in razločnosti? Vprašam Trevelyan in nemškega kancelarja, kako bi naj jaz to še bolj jasno povedal, da bi vse naše sovražnike prepričal, da je mir samo na tej podlagi mogoč, in prej ne morejo naši hrabri zaveznički niti črke od tega opustiti, da ne bi vojske nadaljevali.

Pojdimo na delo!

—b—. Vigred prihaja z naglimi koraki — čas nujnega velevažnega dela na polju. Druga leta smo spomladna dela kolikor toliko še dokaj lahko izvršili, ker smo imeli še precej ali včasih toliko domačih delavskih moči, da smo lahko pravčasno opravili špomladno setev, vinograđno kop in vsa druga velika dela in opravila. Še tedaj je šla včasih trda za delavske moči, ker so zadnja leta pred vojsko po nekaterih okrajih ljudje kar drli v mesta in tovarne. Lansko leto je bilo že huje. A šlo še je, ker so še vsaj večinoma bili starejši gospodarji doma. In če je dober, vnet in delaven gospodar pri hiši, nadomešča on s svojo pridnostjo več tujih delavcev. Letošnje spomladidi pa se je res dosti bat. Ker ni bilo snega, še nismo mogli gnoja navoziti na njive in v vinograde. Skoraj vse pride spomladidi na vrsto. Poleg tega bo letos delavskih moči silno primanjkovalo. Od mnogih hiš so šli vsi moški k vojakom. V moji bližini je kmetija, ki obsegata čez 60 oralov zemlje; toda kdo bo na njej delal, ko so z gospodarjem šli v vojake vsi moški, 3 hlapci in 4 viničarji. V domači hiši je ostal kot najstarejši — 14letni sin s tremi sestricami. Viničarje so prazne in tudi dninarjev ni dobiti. Dvoje bo letos kmeta najhuje tlačilo: težko delo na polju in vinogradnaku.

zabnemu vladiku Slomšku, ki je dobro šolo na vso moč priporočal in podpiral, o slabih šoli pa rekel, da je bolje, če je ni; verujem našim duševnim velikanom: Gregorčiču, Aškercu, Stritarju itd., ki so s svojimi nesmrtnimi umotvori že blizu pol stoletja učili in vzgajali slovenski narod; verujem našim vzgojiteljem, ki žrtvuje skoraj vse svoje življenje v razvitek in izboljšanje slovenskega šolstva; verujem pa tudi v bister razum in zdravo razsodnost preprostega slovenskega ljudstva, ki je ravno s pomočjo šole, cerkve, pesnikov in drugih dobrotnikov-umetnikov doseglo na tako visoko stopinjo splošne izobrazbe, da se sme dandanes slobodno imenovati najomiknejši narod na jugu Avstrije, katere ne more premagati ne vran, ne Italijan.

Da je šola tupatam tudi kaj zakrivila, je brez dvoma resnično; kajti njej se čestokrat godi kakor studencu, v katerem je v navadnih razmerah čista voda. Če se pa zajemalcu vože okoli njega prepričajo in pretepojajo ali z rahami suvajo in lučajo kamenje vanj, tedaj se njegova čista vsebina kmalu skali, da postane neužitna. V sedanji strašni vojski se zopet kaže, da zmagujejo tisti, ki imajo bolje izšolane in izobražene vojake, čeravno je morebiti sovražnik v veliki premoči. Deset neizšolanih russkih vojakov beži pred enim avstrijskim. In kako velikega pomena je ravno dobra šola za poljedelce, živinorejce, sadjarje, vinogradske itd., to čuti dandaneš vsak naprej.

Mnogotera žena jačkuje in sklepa: „Vse bom pustila pri miru. Obdelala bom le toliko, da bom imela jaz in moji otroci za silo živeža, drugo pa naj ostane.“ Vendar kakor je tudi tako tarnationje umevno, tako vendar ne sme biti kmečko pravilo za sedanje težko in resno dobo.

Ravno letos bo treba napeti do skrajnosti vse sile, da bo kolikor mogoče vsak rob naše zemlje obdelan in obsejan. Dvojno sredstvo imamo za to — pričnost svojih rok in medsebojno bratovsko pomoci.

Veliko, da, eno najvažnejših nalog vršimo mi kmetje v sedanjem času: Mis kribim o za kruh in drugi živež naši hrabri armadi ter vsemu prebivalstvu. Zavedajmo se vselej in povsod te svoje velevažne naloge! Jaz za svojo osebo vem, kaj mi je storiti. Ker sem član žetvene komisije, bom po vsej okolici vestno pazil na to, da bodo vsa polja v naši občini obdelana. Hvala Bogu, naše ozimne setve so dobro prezimile. Tudi pozna se te prav lepo kaže. Božji blagovoc ividno čuje nad našim delom in trudom! Upati je, da se bo spomladno delo lahko letos zgodaj pričelo. In za to delo moramo na deželi vporabiti vse moči in vse ljudi, v kaferih je še kaj moči. Popuščati, odlašati ali zanemarjati ne smemo nikjer. Pripravimo si že sedaj vse potrebno orodje in potem pa le vstrajno na vojsko na domačem polju in v vinogradu. Motika in pljug bodita naše najvažnejše orožje v tej vojski. In v našo lepo, rođovitno, domačo zemljo vsejmo seme, katero bo dalo kruh milijonom in milijonom Avstrijev na bojišču in doma. Ne bodimo malodušni, ampak pomislimo, da je naša domača kmečka fronta na polju sedaj ravno tako važna, če ne celo važnejša, kot druge fronte. Skromno nam je sicer odmerjena vsakdanja hrana, a potreti moramo iz ljubezni do bližnjega, posebno pa iz ljubezni do naših dragih, ki se borijo za nas in našo ljubo domovino na krvavih bojiščih. Naša slovenska zemlja, katero tako vroče ljubimo in za katero se vojskujemo, ne sme ostati neobdelana, naj stane, kar hoče!

Priskočimo svojim bližnjim in sosedom na pomem posebno tam, kjer ni nobenih delavskih moči pri

LISTER.

Šola, koča in gospodična.

Stari izkušeni ljudje so napovedovali sedanje slabe čase tudi s temi le besedami: „Kadar bo stala v vsaki vasi šola, ob vsakem drevesu koča ter bode prišla iz vsake koče gospodična, takrat bodo zavladali tako slabi časi, da bodo moški rekli: „Lani ne bi rád bil vojak, letos ne kmet, drugo leto pa ne gospod.““

Ker nas izkušnja uči, da preroške besede modrih ljudi niso vselej lahko umljive, prazne in brezpomembne pa tudi niso, zategadelj ne bo brez korišči, če se cenjeni bralci in bralke „Slovenskega Gospodarja“ z menoj vred nekoliko pomudijo pri navezenih težko umljivih stavkih ter mi pomagajo razvozljati njih skrivosten pomen.

Občividno imamo tu opraviti s tremi osumljenec, ki so zatoženi od javnega mnenja, da so pomagali priklicati v deželo hude čase, v katerih se ne čuti srečnega ne vojak, ne kmet in ne gospod: torej naposlед nihče.

Prva izmed teh freh grešnic je osumljena šola, da bi naj bila pomagala priklicati v deželo slabe čase. Mogoče, ali pa tudi ne. Jaz za-se verujem nepo-

den kmet na svoji lastni koži. Brez šole bi ne šlo dobro naprej, raje nazaj.

Druga osumljenka, koča, bi naj tudi bila kriva slabih časov. Moj Bog, kako sitni in nezadovoljni so ljudski preroki! Menda se bodo lotili še votlega bukovega štora, dolžeč ga, da je tudi on pomagal pokvariti dobre čase s tem, da je dajal potuhno zajec, ki je spal ob njegovih piravih koreninah. — Torej koča, tista bela, prijazna in samotna koča na griču ali pa ona lična „koča pri koči“ v dolini ob cesti, po kateri stopa nešteto nog, noseč na delo nešteto rok, ta koča je vendar prava dobrobitnica neštetim ljudem, ki se ondi rodijo, živijo in umirajo, ker jim služi z lastnim dvoriščem in ognjiščem kot varno zavetje pred sovražniki sem od tujih pragov. In ta velekoristna koča bi naj bila sokriva slabih časov! Težko je verjetno. Imel pa je o njej nikalno, t. j. slabo mnenje star Karamicelj, ki je na sejmu v Slov. Bistrici prodal edino kravico, domov grede pa v družbi dobrih prijateljev vse denarce zapil ter bil zaradi tega od svoje žene in treh hčera neusmiljeno prekregan, zasramovan in od pet do glave od vseh dobrih lastnosti prebran. Modroval je Karamicelj ob času teh hudih težav tako-le: „Jareninski zvonik ima štiri močne stene in štiri krepke mladiče, moja koča pa tri slabe. Ko bi človek še enkrat bil rojen na svet, v koči ali na malo posestvo ne bi hotel nikoli več. Ob koči sem tako na kratko privezan kot pes na verigi. Ne

hiši. Pri tem pa ne povprašujmo, koliko bomo dobili za svojo pomoč, ampak skrbimo za skupnost s tem, da pomagamo, da bo kolikor mogoče tudi vsaka brada sosedove njive zorana in obsejana.

Vstrajajmo torej! K mečka delavnost in v strajnost mora letos zmagaati. Obdelali bomo naša polja, skrbeli bomo po vseh svojih močeh za kruh armadi in drugim državljanom. Zanajmo pa se pri tem, da bodo drugi stanovi spoznali, da je kmečki stan glavna podlaga za obstoj družbe in države, da je hranilni stan za vse druge stanove. Vojska je to pokazala bolj kot čas miru. Gotovi ljudje tega prej niso spoznali ali vsaj niso hoteli priznati. Pričakujemo pa tudi od vlade in države, da se bo zavedala svoje dolžnosti napram kmetu in za njegovo obrambo.

Glede pomanjkanja delavcev bi izrazil željo do naše vlade in do vojaške oblasti. Znano je, da je veliko število uradnikov, trgovcev, tovarniških delavcev, železničarjev in drugih oproščenih od vojaške službe. Ne rečem, da te oprostite niso opravičene; tudi kot pošten slovenski kmet ne poznam nevoščljivosti. Samo to želim, da bi se kmetske delavce upoštelo v tisti meri kot druge. Nujno potrebno je, da se vsaj v spomladini in jeseni za več mesecov oprostijo od vojaške službe vsaj najpotrebnejši posestniki in kmečki delavci (viničarji itd.). Ali ni kruh, ki ga le-ti pridelujejo, toliko vreden, kot drugi tovarniški izdelki? Veliko večino prošenj navažno politične oblasti zavrnejo, še predno pridejo na mesto, kamor so naslovljene. Naj bi to leto na merodajnih mestih se resno upoštelo razmere in potrebe na deželi in naj bi se v obilnejši meri našim pridnim posestnikom in delavcem podelili daljši spomladni delovni dopusti.

Dopusti za delo.

Kakor izvemo, so vojaška poveljstva dobila od domobranskega ministrstva navodila, po katerih se mora moštvo, ki ni sposobno za službo na bojišču, podeliti za spomladino določno daljši dopust. Dopusti se bodo v zaledju podelili mostvu v dveh skupinah. Prva skupina gre na dopust s 1. ali 15. marcem, druga pa s 1. ali 15. aprilom. V posebnih, izvanrednih slučajih se baje sme tudi posameznikom, ki so določeni za službo na fronti, podeliti kratek dopust. Seveda mora biti tako prošnja dobro utemeljena. Občine mariborskega okraja so dobole te dni od žetvenega komisarja g. Petrovana posebne tiskovine, ki vlagajo kot prošnje za daljše spomladanske dopuste starejšim kmečkim črnovojnikom. Te tiskovine naj gg. župani nemudoma izpolnijo in upošlejo okrajnemu glavarstvu. Posebno važno je, da se vsak razpredel na tiskovini natančno izpolni, osobito se naj natančno označi vojaški oddelki, pri katerem dotični služijo, in za kateri čas bi se ga potrebovalo doma. Da župani ne bodo koga prezrli, naj se žena ali kak drug član črnovojnikove družine potrdi k občini in prosi, da se mož, sin ali brat vpiše na polo za dopust.

smem skašljati, pa že pljunem po sosedovih tleh. A dokler smo vsi zdravi, se res še živi za silo; ali pravo življenje to ni, če moram biti v vednem strahu, kako bomo izhajali potem, če bi nas obiskala neprijateljica: bolezen. Na večji kmetiji se ob taki priliki lahko proda eno ali drugo živinče, to ali ono drevo, pa so najpotrebnejši izdatki pokriti, ne da bi človek moral lezti že na boben. Naj pa ob koči storim to, če morem! — Ko bi imel veliko kmetijo in bi zapil ves izkupiček od treh prodanih krov, bi morda imel še večno tri v hlevu. Ali če bi pustil posrebrisi sto doraslih smrek, hojk ali drugih dreves, imel bi jih še vedno na tisoče v gozdu. Iz koče sem odgnal samo eno kravico, pa imam že celi pekel na vratu. V blaskovljenem letu 1908 n. pr. je zrastlo na večjih kmetijah obilo sadja, vina in drugih pričerkov. Koliko pa ob moji koči? Ni vredno, da bi omenil. Včasih bi komaj bilo, da bi v steno vtaknil zobe. Revščina, nevolja in sramota se mi od leta do leta okoli koče mota. Res je, da je na veliki kmetiji mnogo dela, skrbi in plačevanja; toda tega dela skrben in razumen kmet ni opravljjal zaštonj. Ko minejo največje skrbi in plačevanja, je kmet pod svojo streho gospod, kočar pa berač. Kaj mi pomaga, če lahko domače delo opravim sam, če mi žena le nekoliko dobro gospodnji, ki pa naposlед nimam kaj nesti pod nos; ampak čemu so mi pa tri zdruge in za delo dovolj močne hčere v koči! Te hčere zbežijo iz vsake službe, ker jim je redno vsakodnevno delo pretežljivo; a jaz bi jim naj skrbel za drugo kravo in jim kupoval lepo obleko. Nikoli več! Boljše je, da ni krave pri koči in da sem sam zapil denarje, kakor da bi še nadalje podpiral lenobo, lišanje in gizdalinstvo pod

Albanija.

List za listom pada z albanskega drevesa, o katerem so Italijani sanjali, da stoji za nje trdno v albanskih tleh. Pričakoval je lokavi in pohlepni Lah, da mu bodo s tega drevesa lepi in bogati sadovi padali v široko naročje in nikdar dovolj polni žep. A mesto sadov pada listje, list za listom. Kmalu bo to italijansko drevo v Albaniji stalo oskulbljeno in ko se bo čisto posušilo, bo vrženo ne v ogenj, marveč — v morje. Po morju beži Lah od Drača. Brez sadov je, brez plena. Še to je moral pustiti, kar je prepeljal s seboj. Bridko za ljudi, ki jim po vseh žilih teče poželjivost. Italijani so bili prepričani, da jim bo Albanija kot zrelo jabolko padlo z drevesa in da bodo z Albanijo vred postali tudi neomejeni gospodarji naše Adrike. A sedaj se vračajo pobiti, kakor gorski lovec brez plena. Za Lovčenom je Drač ena najvažnejših pridobitev zadnje šlobe. Italijani so imeli v Draču in okolicu z Esadovimi in srbskimi četami vred približno 20.000 mož za obrambo. Močno italijansko in francosko brodovje je stražilo Drač, a tudi to je moral odkuriti s precejšnjimi izgubami. Italijanske izgube pri Draču so zelo velike. Več kot polovica obrambne armade je ali pobita ali za boj nesposobna. Naše izgube pa so naravnost malenkostne, dasiravno je bilo naše prodiranje proti Draču združeno z velikimi težavami. Naš trud in naše žrtve so bogato poplačane. Lah o svojem porazu pri Draču laže kakor star žid. Laška poročila namreč pravijo, da se je umikanje iz Drača izvršilo v polnem redu že pred tednom in da je bilo umikanje že poprej v italijanskem vojnem načrtu in da Italijani severne in srednje Albanije sploh niso nameravali resno braniti. Lah ni samo hinavec, ampak tudi lažnjivec!

Kaj bo zdaj? Ali se bodo naše zmagovali čete navalile proti jugu na Valono, ki je še edina laška postojanka na izhodnem bregu Adrike, se še danes ne more reči. Mislimo, da sedaj nekaj časa v Albaniji ne bo posebno važnih dogodkov.

Drač avstrijski.

V nedeljo, dne 27. februarja, ob jutranji zori so Avstrijci vkorakali v Drač in razvili v mestu avstrijsko zastavo. Uradno poročilo dne 27. februarja pravi o zavzetju Drača sledi:

Danes, dne 27. februarja, zjutraj sonaše čete zavezle Drač.

Že včeraj je prodrla ena naših kolon vognju italijanskih ladijskih topov čez severno zemeljsko ožino; tekom dneva je prišla do Portosa, 6 kilometrov severno od Drača. Čete, ki so bile poslane čez južno ožino, so bile v pričetku pri prodiranju ovirane po Sovražni ladijski artileriji, vendar se je posrečilo številnim oddelkom brodeč, plavajoč, in na splavih zavzeti zvečer most izhodno od Drača ter vreči tamоšnje italijanske zadnje straže. Ob jutranjem svitu je udrleden naših bataljonov v goreče mesto.

Vhod v goreče mesto.

Italijani so se pred vpadom Avstrijev utaborili na severni in južnoizhodni strani mesta. Na izhod-

mojo streho. Mera težav pri meni je polna. Moja dekleta morajo v službo, pa mi tako kmalu ne smejem več priti pred oči! Tako se je izjezikl stari Karanicej in imel je deloma prav; kajti na malem posestvu ob koči se navadno ne pridela toliko, da bi zamogla ob tem pošteno živeti postena rodbina.

Kot tretjo povzročiteljico slabih časov hočejo videti strogi ljudski preroki v gospodični, v oni ljubezljivji, nežni stvarci, ki se lepo, moderno oblači, črno gleda, drobno gre in se sladko na smeh drži. — To so pa vendar več kot oni, ki pse režejo, ti neomikani, zarobljeni in odurni preroki, ki šole ne mrajajo, kočo prezirajo, gospodično pa zasramujejo, se bodo morda oglasile v sveti jezi kake gospodične. „Ali ni to od sile? „Ne“, bi rekel stari Karamicej, ker ženska z dežele, če poleti rokavice nosi in po vsej sili hoče biti lepa, je največkrat na dlani slepa. Njej bi komaj bilo, da bi ji kupil očali za na dlani, sicer ti ne vzame koristnega dela v roke. Za mestne gospodične se ne brigam, one na deželi pa so že od strupa! Le-te gospodične zapravljajo zlate ure mladih let s frčkanjem las, z vsakovrstno nepotrebno lisparijo, z ogledovanjem v zrcalu itd. Ker šole ne razumejo ali je nečejo razumeti, preproste koče in kmečke hiše ne čislajo, so krive, da leze toliko in toliko malih in velikih gospodarskev na nič. Ko bi šolo razumele, tedaj pač ne bi stopicale za najmanj štirikrat v letu se menjajočo modo, ki jo narekujejo pretkani židovi v pariškem modnem salonu sebi v prid, drugim pa v veliko škodo. Ti pretkani židovi prav dobro vedo, da bi jim večmilijonski dobički kmalu splaval po vodi, če bi jim evropski gizdalini in gizdalinke ne hoteli iti več na lim. Pretkani židovi do-

ni strani in severozahodni strani se razprostira pred mestom jezero. Italijani so bili prepričani, da Avstriji ne bodo od te strani prodirali v mesto. A naši so si znali pomagati. Napravili so splave, na katerih se je naš bataljon prepeljal čez jezero in skoraj usprijakovano udril v mesto. Že v soboto, dne 26. februarja, je izbruhnil v mestu požar, ki je divjal celo noč. Ke so naši vkorakali v Drač, je bilo nebo nad mestom žareče od ognja; ob enem pa so italijanske ladje z vso silo obstreljevale naše postojanke pred mestom. Italijani so na svojem begu iz Drača mesto še na drugih krajin začeli.

Italijani pred Dračem hudo poraženi.

Italijani so dobro vedeli, da je Drač za razvoj dogodkov v Albaniji in v Adriji izredno velike važnosti. Zato so zadnji čas napeli svoje sile, da to postojanko obdržijo v svojih rokah. Pa so jo izgubili iz rok. Dne 23. februarja so naše čete izhodno od Bazarskega vrgla italijansko brigado Savona, ki se prispeva med najboljše italijanske čete, iz njenih glavnih postojank. Istočasno je drug naš oddelok vrgel Italijane z naskokom iz okopov pri kraju Sasso-Bianco, 10 km južnozahodno od Drača. Italijani in Esadovi vojaki so zbežali za notranji trdnjavski obroč. Drugi dan, dne 24. februarja, so bili Italijani zopet potisnjeni dalje proti Draču. Naši topovi so odslej obvladali to mesto in pristanišče. Tako je bil Italijanom beg iz Drača na ladje silno otežkočen. Topovske krogle in bombe letalcev so jim prizadevale obilo zaprek. Naše prodiranje v Drač je šlo tako naglo naprej, da Italijani niso mogli spraviti vseh važnejših reči na ladje, kar priča velik plen, ki so ga dobili naši v Draču. Esad-paša je že nekaj dni pred padcem Drača odkuril na Italijansko. Kakor se poroča, je padlo v bojih za Drač 3000 Italijanov, 7000 do 8000 pa je ranjenih.

Naš plen v Draču.

Italijani so morali v največjem neredu in z veliko naglico zapustiti Drač in se vkrčati na ladje. S seboj niso mogli vzeti veliko kaj. Beg je bil tako silen, da so morali prepustiti našim zmagovalnim četam veliko množino živil, katera so imeli shranjeno v Draču za preskrbo italijanskih in srbskih čet. Vrhutega so naše čete še tudi uplenile v Draču 23 topov, med temi 6 velikih obrežnih topov, 10.000 pušk, veliko artilerijske municije in 17 ladij — jadrnic in parnikov. Italijanski listi opisujejo beg italijanskih čet iz Drača kot mojstrosko dovršeni čin, pri čemur pa niti z besedico ne omenjajo velikih izgub, katere so imele njihove čete. Generala Bertozzi, ki je vodil vkrčanje italijanskih in srbskih čet iz Drača na italijanske vojne ladje, slavijo kot novega narodnega junaka. Slaba tolažba!

Drač.

Drač, od Albancev imenovan Durresi, je ob labinski obali najvažnejše albansko pomorsko mesto, ki šteje približno 6000 prebivalcev. Mesto je zgrajeno v obliki trikota in je obdano z visokim napol podprtim zidovjem. 500 let pred Kr. rojstvom je Drač ustanovil Korinčan Taulantier in mu dal ime Epidamnos. Ko je prišla Ilirija in z njo vred tudi to mesto pod oblast starih Rimljani, so prekrstili Rimljani mesto

bro vedo, da bi ljudje lahko nosili nekatere obleke, ki so bile prav drage in iz dobre snovi, po pet, deset, petnajst in več let. Da se pa to ne bi zgodilo, je treba vedno izpreminjati kroj oblek, t. j. delati modo. Z njo se prisilijo gizdalini in gizdalinkel da zavrzijo obleko prejšnjega kroja ter si nakupijo drugo, ki bo postala najpoznejše čez eno leto zopet nemoderna. Kaz je to, če se vzame nova obleka na „puf“, da se le dobri! — In pretkani pariški ali drugomestni židovi za najrazličnejšo izpremembo v prikrojevanju (prirezavanju) snovi za obleko ni v skrbih. Letos ti še predpiše dolgo, drugo leto kratko suknjo; enkrat qšenjeno čez pas, drugokrat ohlapno, da ti bo visela na hrbtni kot ovčja koža na plotu; enkrat s prerezom ob spodnjem koncu zadnjih polic, drugokrat brez te prerezov; enkrat s širokim, drugokrat z ozkim ovratnikom; zdaj z eno vrsto in zopet z dvema vrstama velikih, malih, železnih, kostenih ali gumb iz morske pene; zdaj z velikimi, zdaj zopet z malimi žepi ob desni, ob levi strani, tudi brez žepov itd. Glede barve ti pretkani žid lahko zapove, da kupiš letos svetlo, drugo leto bolj temno, tretje leto zelenkasto, četrto, peto itd. leto sivo, kostanjevorjavajo ali drugobarvno snov za obleko. Tudi ti lahko zapove kupiti gladko ali na drobno, na široko, po dolgem ali povprečno bolj nakrižljano snov. Če rad ubogaš pretkanega žida, te bode isti prav spremno vožil za nos še leta in leta. A slično kot moške in še bolj nori pretkani židi iz Pariza tudi ženske. Tem določi n. pr. letos dolgo, drugo leto kratko jopo, letos s košatimi, prihodnjih s tesnimi rokavi z malimi, velikimi, belimi, črnimi, rjavimi, gladkimi, rožastimi gubami. Jopa sme imeti zaenkrat nizke, drugokrat visoke rame in kot nakit.

v Dyrrhachium, isto močno utrdili in prestvarili v zelo važno trgovsko pristanišče. Zgodovina Drača je zelo raznolika, kajti Drač je večkrat menjal svoje gospodarje. Zlasti doba od leta 1082 do 1501, ko je prisel Drač pod tursko oblast, se mora pristevati k najslavnejši, kajti v tej dolgi vrsti let so stolovali tu v Draču samostojni vladarji in mogočni vojvodi. Na nekdanje, davno minole dni slave in sijaja, katere je videl Drač, nas sedaj nič več ne spominja. Napol porušeno mestno zidovje in istotako porušena citadela pričajo o nekdanji slavnosti preteklosti mesta. Prebivalstvo se peča večjel s trgovino. Izvaja se volna, proso, pšenica, lan, svila, ovčje kože, hrastov les, olje in tobak. Katoliški nadškof nima svojega sedeža v Draču samem, ampak v bližnjem kraju Delbenisti. Njegova načrtna obsegata 23 župnij, 47 cerkva, 1 frančiškanski samostan in šteje približno 13000 duš. Nekdanji ponos Drača, njegovo prostorno in lepo pristanišče je sedaj popolnoma zamemarjeno in je tako zelo plitvo, da sedaj večje ladje sploh ne morejo v pristanišče.

Italijansko bojišče.

Ob soški fronti je zopet postalo živahneje. Italijanska artilerija obstreluje že več dni naše postojanke na Doberdoru in pri goriškem območju. Pravijo, da je to predpriprava za nove italijanske napade. Včeraj, dne 1. marca, se je sešel italijanski državzbor. Da bodo poslanci bolj začudljivi z armado, bo Kadorna zopet malo glasneje poropotal. Hučo so se Lahi razburili vsled pada Drača. Z vso gotovoščjo je vsak Italijan računal, da bo italijanska mornarica potem, ko bo Albanija postala laška pokrajina, Adrijo lahko popolnoma zaprla Avstriji. Sedaj pa je Drač šel v izgubo, pa tudi na soški fronti ni mobenih pridobitev, ampak same izgube.

Italijani pri Sv. Mihaelu in Polaču odbiti.

Zadnje dni prejšnjega tedna so se Italijani na Doberdobske planote začeli zopet živahneje gibati. Sovražna artilerija je delj časa močno obstrelevala naše postojanke pri Sv. Mihaelu in Polaču. Po artillerijskem ognju je dne 26. februarja začela naskakovati italijanska infanterija naše postojanke pri zgorej imenovanih krajinah. Napadi so bili krvavo odbiti. Naši so ujeli 127 Lahov, med temi 6 častnikov.

Italijani predolgo spali.

Dne 25. februarja, še predno se je zdani, so odelki naše posadke prl goriškem območju z nenadnim izpadom pri Pevmi prenenetili speče Italijane. Zasuli so sovražni strelski jarek in odpeljali s seboj 40 zaspanih Italijanov kot ujetnikov.

Laški letalci nad goriško ozemlje.

Naš prijatelj Martin Tržan nam piše z Goriškega dne 20. februarja:

Bilo je dne 18. februarja dopoldne. Ravno sva šla s tovarišem Andr. Turnšekom po patrulji ob železniškem tiru. Naenkrat se zasliši grozno bučanje in drvenje po zraku, kakoršnega še sedaj nisem doživel. Ko se ozrem v zrak, vidim vse polno, od vseh strani prihajajočih naših letalcev. Kaj neki to pome-

svileno napravno vlogo ali pasove iz lisičje, jazbečeve, vidrine, kunine, hermelinje, veveričje, polje in druge kožuhovine s pahljavocim repom ob desni, levimi, sprejaj ob desni, lev strani, zadaj čez desno, levo pleče, po sredni hrbita itd. Ko zmanjkujejo pretkemu židu lepi kroji, loti se grdi; če mu tudi teh zmanjka, povrne se k lepim, ker ve, da so tekoma let pričastili človeški družbi zopet novopečeni gizdalini in gizdalinke, in sleparska igra se lahko začne od kraja. Koliko narodnega premoženja je šlo po tej poti v globoke žepne pretkanih pariskih in drugih židov, je naravnost neizračunljivo. Zdaj bi bil čas, da bi avstrijski narodi nehalo pitati francoske in angleške židove, ki že stoletja vodijo za nos milijone in milijone neizkušenih ljudi. Med temi milijoni je bilo vsikdar največ gospodičen in gospod in domov, kar ne število gospodičen tudi iz koč v bližini mest in tovaren, v poslednjih letih pa tudi iz kmečkih domov. Tudi mnogo drugače razumnih mož je moral slediti zvijačni modri, ker se niso marali izpostavljeni javnemu presojanju od strani modernih gizdalinox in gizdalink, ki so imeli v lažimoderni družbi vselej večino. Rekel sem, da gospodičene iz koč in kmečkih domov ne čislajo domačih streh, ki so jim premale lepe in ker so znabili iz slame, lesa ali staromodne opeke, so nemoderne in dajejo gospodičnam premale sijaja. Rade bi bile te moderne ribice celo kaj druga, kakor so bile kos biti njih preproste matere, nekaj hudo imenitnega in od vsega sveta spoštovan-

ui, se izprašujeva, da se ti ptiči tako živahno izpreletavajo v toliki množini, kar osem jih je bilo. Saj še vendar ni sv. Gregor. — Še bolj natanko sem pogledal, če li ni med njimi tudi kak polentar. Ko nič kaj sumljivega ne opazim, greva dalje svojo pot. Naenkrat zaslišiva tisto smrtonosno pesem naših strojnih pušč: pepepepe — pepepepepe — pepepepe itd. Oho! Že imajo enega izdajalskega ptiča, si mislim. Ko pogledam v zrak, glej ga. Bil je res veliki francoski ptič, obdan od naših spremjevalcev. Aha! Sedaj jim pa že ne utečeš iz tega spremstva! Opekel si se že! Lahi so ga namreč poslali ogledovati nad goriško ozemlje, ali že kaj orjejo za koruzo, ker jim bržas že manjka moke za njihovo polento. Tako mi je neki vojak pravil, da drugih priprav bi Lahi že se imeli za polento, samo moke jim manjka. „Budalost! To je pa vendar največji zadružek, če tega nimajo; potem je izključeno, da bi mogli kuhači njim toliko priljubljeno polento“, mu odvrnem. Zato pa je prišel ogledovati, kako se že kaj pripravlja za koruzno setev. Je pa tudi lahko videl, ker se res na marsikateri njivi orali: mnogo jih je pa tudi lahko videl zoranah. Ali on je imel smolo. Ni mu bilo dano, da bi se bil vrnil z veselim poročilom, ampak naši spremjevalci so ga s strojnimi puškami toliko poškodovali, da se je moral vvesti na avstrijska tla. Seveda, da so naši potem vse lepo shranili, letalo in može, kateri so bili ž njim. Stotnika pa, ki je bil mrtev, so pokopali. A kaj porečjo Emanuele, Salandra in Kadorna, ker tako dolgo nisenbenega poročila. Gotovo težko pričakujejo veseli novic. No, pa naj le čakajo, saj imajo časa dovolj. Če se jim pa poljubi, pa lahko pridejo sami se prepričat, naj se vsedejo tudi na ptiča, da jih ponese nad avstrijsko ozemlje. Tudi njim se lahko kaj takšnega pripeti, kajti avstrijski ptiči imajo tako dolge kljune, da se lahko kateremu izmed njih oči izključijo. Naj še omenim, da ravno isti dopoldan so spravili tudi na drugem kraju, nedaleč od prvega, še drugega izdajalskega letalca na našo ozemlje. To je prvega v Mirnem pri Gorici, drugega pa tudi tu blizu v Renčah pri Mirnem. Izdajalski hinavci bodo menda le prišli počasi do preprčanja, da z Avstriji ni dobro črešenj zobati. — Martin Širški.

Mrzli Vrh.

Dne 22. februarja so naše čete nenašoma napadle na zahodnem pobočju Mrzlega Vrha postojanke italijanskih čet. Naši so udrli v sovražni jarek, ki je samo 80 korakov oddaljen od naše fronte. Ker je sovražna artilerija izredno močno obstrelevala zavzetki s frelskega jarka, so naši začetki postojanku popolnoma uničili in se umaknili na svoje staro mesto.

Električna luč na fronti.

Z južnega bojišča piše topničar Franc Plašek, ki služi pri gorskem topničarskem polku, svojim domačim v Gornej Hudinji pri Celju: Hvala za paket, katerega sem z veseljem sprejel. Tobaka mi pa ni treba pošljati, ker so za ljubljanski domobravski polk tukaj kantino napravili in tam se vse take reči lahko kupijo. Čudno, da v takih pečinah in v takih grabnih, kjer se ne viđi drugam, kakor v zrak, vse take reči omislijo. Pa ko bi vedeli, kaj še vse drugega imamo. Vodovod je napeljan čisto do barak. V švarmliniji pa imamo električno luč skoro po celi fronti, pa tudi kinematograf imajo ljubljanski domobranci. Barake imajo take, kakor kakšne vile. Pred barakami pa okrogle grede; pač tako kakor pred vsako vilo. Tako imamo lepo narejeno vse, da vam ne morem popisati, ker sedaj že 8. mesec kar na enem mestu stojimo, pa imamo čas, takšne ročopije delati. Italijan nas pa tudi včasih obišče s kakim granačem. Pa Lah kar za božjo čast strelija. Se mu že ne ljubi veliko streljati, ker je lačen, ker mu je že

ga, nekaj, kar je zelo blizu sence ministrove žene ali koga podobnega; le na deželi biti nikar: tam je vse preveč dela, premalo zabave in so preblatne ceste. Mladiči, ki bo tako gospodično v zakon dobil, gorie!

Dejstvo sicer je, da niso vse gospodične na deželi take, a premalo je tistih, ki bi ne imele zlatih pen na stopalih in bi ne rabile očal na dlani; največ je takih, ki so zamudile svatbo evangeljske ženine. In tisti kmetje, ki so omožili svoje hčerke-gospodične pod gospiski krov, so navadno hudo razočarani, kadar njihovim ljubljenkom ondi marsikaj za udobno življenje potrebrega primanjkuje. Neredokrat se pripeti, da morajo stariši rediti hčer, njene otroke in včasih celo še gospodkega moža. Kam pa kmet pošilja svoje ljudi v rejo? Nikamor. Edino prav bi bilo, da bi se mladina na deželi z veseljem in ljubeznoj poprijela vsakovrstnega kmečkega dela, da bi ondi brez pomanjkanja v zadovoljstvu dolgo živel, včasih tudi trpel in se radovala v krilu lepotne in tihetne proste narave. Gospisko obliko bi naj ta mladina prepustila visoki gospiski, ki je moderne gizdaline in gizdalinke doslej omilovala, spoštovala pa bo preprosto ljudstvo šele takrat, ko se bo isto povrnilo k preprosti, a lepi in trpežni narodni noši, katero so vrli Dunajčani pred par leti tako zelo občudovali na Dalmatinčih in sploh Hrvatih, ki so prišli se pokloniti cesarju. Spoštovani bodo ljudje z deželi takrat, ko se bodo popolnoma osamosvojili od židovskih tujih

polente čisto zmanjkalo. Jaz sem še hvala Bogu precej zdrav, tako kot riba v vodi, trden pa tako kot železo. Ce italijanska granata na me pade, se še ne zbuďim, če trdno spim. Prav lepo vas pozdravlja vaš Franc Planinšek.

Slovenski topničarji ob koroški fronti.

Slovenski topničarji nam pišejo dne 21. februarja: Naša težka baterija stoji v visokem gorovju in dela polentarju sive lase. Dostikrat nas isče s svojimi tulečimi granatami, ali brez uspeha. Slučajno je vrgel pri zadnjem napadu pri nas več težki bomb. Tedaž smo pa tudi mi pričeli pridno odgovarjati z našimi jeklenimi pozdravi, nakar je moral polentar utihnilti, kajti naši pozdravi niso bili brez uspeha. Pri našem odmoru smo izkopali eno njegovih 21 cm granat, katera se ni razpočila in imeli smo veliko veselje z njo. Lah si veliko prizadeva prodreti bojno črto, ali zaman. Mi slovenski vojaki stojimo trdno kot skala. Zimo imamo hudo in snega tudi dovolj; kljub temu se še vedno dobro počutimo. Kakor je že navada nas slovenskih fantov, se tudi mi kratkočasimo s petjem narodnih pesmic. Vsem domačim najsrnejše pozdrave! Desetnik Josip Gabron od Sv. Petra pod Sv. gorami; predtopničar Alojz Arzenšek od Sv. Vidu pri Grobelnem; Gregor Štuler od Sv. Frančiška v Savinjski dolini; Josip Bučar, Martin Japelj, Jož. Omahan, Julij Nusdorfer, Šimon Kalčič, vsi iz Kranjskega.

S koroško-italijanske meje.

Topničar Franc Strelec od belgijske baterije, doma iz Bukovce pri Ptaju, nam piše s koroške meje:

Polenfarji so nam poslali dne 13. januarja nekoliko šrapnelov in granat 21 cm kalibra v našo postojanko, a v naše veliko veselje se ni nobena razpočila. Granate so naši večaki previdno izpraznili in spravili v našo stalno bivališče v večni spomin. Od zunaj so dolge 85 cm, votlina znaša 70 cm, napolnjena je bila z ekrazirom. Najraje bi vzel tako granato seboj ob srečni vrtniti v milo domovino in dal postaviti na prostor v Bukovsko vas v večen spomin, kakor imamo tudi od nekdanje turške vojne velik kamen v spomin. Veselimo se, da se polenfarjem njihov namev večkrat tako ponesreči, kakor dne 13. januarja. Dne 17.—18. februarja se je vrnil ravno tak italijanski topničarji boj proti nam. Italijanski topničarji se dan za dnevom trudijo z veliko srditostjo proti našim, a zaman. Dokler bije živo srce v naših slovenskih prsih, ne bo teptal polentar naše lepe slovenske zemlje. Iskrene pozdrave!

Ob tirolski meji.

Janez Polak, doma iz Radgonje, nam piše s tirolskih hribov:

Nekega letega dne sem bil na straži in sem tu pazil na sovražnika. Kar naenkrat sem zagledal veliko število Lahov. Bilo jih je okoli 50 mož, kakih tisoč korakov od nas. Sel sem hitro k poročniku, ter sem mu javil, da sem videl veliko Lahov. Sel sem zopet nazaj, vzel sem daljnogled in sem jih opazoval. Bili so še vsi skupaj. Kar naenkrat je zagrmelo iz naših topov in ena naših granat je padla ravno v sredi med nje, da jih je kar kviško vrglo. Videl sem jih z daljnogledom, da jih je veliko število mrtvih. Od tistega časa Lahov nismo videli toliko skupaj, tuintam se kateri prikaže, a zopet izgine. Iskrene pozdrave pošiljajo podpisani slovenski fantje in možje: Peter Kosec iz Runcēja pri Ormožu, Jurij Kolar iz Rogatca, Franc Razbornik iz Mozirja, Janez Kaučič iz Stavešinc, Franc Vaupotič iz Polic in Janez Polak iz Črešnjevcu pri Radgoni.

uplivov, ko se bodo duševno prerodili ter povrnili k naravnim krepstvom, pridnosti, plemenitosti, preprostosti, in starodobni poštenosti. V starih časih so gospodične na knežjih in kraljevih dvorih predle in tkale, a dandanes bi se takega dela že kočarska in kmečka dekleta sramovala. No, če se to ne pravi klicati v deželo huše čase, potem res nočem več biti Karamicelj, doma v koči, kjer je premallo dela, premallo jela, pa preveč gospodičen, ki jih naj grenčica dene! V takih živiljenjskih razmerah res ne more biti srečen prvič ne vojak, ki je šel v boj za svojo ljubljeno domovino in za prikljanje boljših časov v deželo; drugič ne kmet, ki ima v tej dobi dosti pridnih rok pri skledi, premallo pa pri kmetijskem delu in ki je moral gospodski oddati zrnce, ki bi ga sam potreboval; in tretjič ne gospod, ki je bil doslej navaden dobrega živiljenja v mestu, kjer se je lahko dobito za denar vsega obilo; ali odkar je gospodka oblast tudi gospodu cementirala želodec, pa tudi njemu slaba prede.

Res, mnogo vode bo še moralno steči po Savski strugi, predno bo svet dosti točno znal razumeši krišteni nauki cerkve, šole, pesnikov in drugih plemenitih mož in ljudskih prerokov, znal vovečati kdoč in razširiti malo posestvo ter poboljšati gospodičeno, da za njo ne bo več resničen pregovor: „Kako je lična, naša vaška gospodičina.“

J. H. Doživel.

Rusko bojišče.

Na ruskem bojišču ni posebno važnih dogodkov. Sreg in dež zadržuje večje gibanje čet. Le na severu pri Rigi, pri Dvinskemu in Ilukstu se vrši silen obestranski topovski dvoboj.

Govori se o velikih notranjih dogodkih v Rusiji. Ruska duma, katero je car sam otvoril s pristolnim govorom, bo baje razpuščena, ker je prišlo v važnih vprašanjih do resnega spora med manjšino in vladom.

Presenečenje vzbuja tudi dejstvo, da se zbira v Petrogradu izredno mnogo vojaštva. Menda se vlaža boji resnih nemirov.

Zmagata slovenskih dragoncev.

Rusi so v zadnjem času poskušali svojo srečo na Stripi dol do Besarabije, smolo so pa imeli povod. Neki dan so se Rusi zateleti na naše dragonce. Tukaj je zapovedoval prednjim stražam stražmojster Slovenec Priveršek, desno od njega so stali huzarji. Bilo je zvečer in zelo temno. Naenkrat napadejo Rusi z močnim oddelkom cele naše postojanke. Krogle žvižgajo, kakor bi tisoč os brečalo okrog; nastal je velik krik. Rusi so kričali „ura, ura!“, tako kakor bi bili pijani. Zaradi močne teme se jim je posrečilo pri huzarskih postojankah udreti v vas L. Rusi so zažigali hiše in tako je nastalo še večje kričanje pri civilnem ljudstvu. Rusi so nam že bili za hrbotom. Priveršek je bil v veliki nevarnosti, a vendar se mu je še posrečilo, se naglo umakniti na severni del vasi L. Tukaj je zbiral zopet dragonce in druge razpršene patrulje ter se odločil, da za vsako ceno brani naše postojanke. Ker so pa Rusi le drveli naprej, in posebno v zahodnem delu vasi L., je s tem tudi pretila nevarnost, da nam zaprejo pot čez reko Dnestr. V tem preresnem trenotku se je Priveršek odločil za protinapad. Ko so se prve ruske vrste pokazale na nekaj korakov, zaukazal je Priveršek naskok. Med hura-klici so naskočili vrlji dragonci prodirajočega sovražnika. Rusi, ki so bili prenagli, so prišli v pesti dragoncev, drugi pa so bili zopet s svinčenkami poškropljeni za večni spomin; zadnja vrsta pa je bila pognana v beg in južni del vasi Latac.

Ko je prišla dragoncem pomoč, je Priveršek že ob eni uri po noči voščil Rusom veseli „novi rok“ (novo leto), salva za salvo so pozdravljale Ruse in marsikateri Rus je sprejel svinčeno kroglo za spomin. To voščilo se ni Rusom dopadlo, zato so jo pobrisali ulari peč v svoje okope. Zjutraj je zanimivo naznanilo o Priveršekovi zmagi prišlo do gospoda rimofista.

Poročilo se je glasilo: „Priveršek je včeraj večer, kakor tudi danes zjutraj z dragonci izvršil protinapad, sovražnika popolnoma pregnal, stare pozicije ob 5. uri zjutraj zopet zasedel, ujete Ruse pa pošlje gospodu ritmojstru za spomin.“ Ob tej novici je nastalo veliko veselje v glavnem taborišču. Gospodje častniki so telefonično častitali stražmojstru Priveršku k taki častni zmagi. Celo v glavnem taborišču so mislili, da je vse izgubljeno, kar se nahaja še na drugi (severni) strani reke Dnestr. Polastili smo se tudi dveh kozaških konj. Pri tem napadu smo dobili veliko pošte od ruskih častnikov in vojakov, ter drugega zanimivega građiva. Med ranjenimi se je tudi nahajal ruski častnik in nekaj je bilo mrtvih. Cela ruska kavalerija je zbežala in Priveršek je na kožakovem konju jezdil k svojemu poveljniku. Za hrabrost smo bili vsi navzoči odlikovani. Jaz sem dobil srebrno svetinjo II. vrste. Naš junak stražmojster Priveršek je Slovenec in je doma iz Slovenskega Štajerskega. Odlikovan je s prvo in drugo srebrno ter bronasto svetinjo. Njegova hrabrost je tako velika, da ga vsi častniki občudujejo in pri vseh bojih ga še Bog vedno varuje. Bog daj, da bi se vsi srečno vrnili v domovino. Prisrčne pozdrave. Anton Krapš, desetnik.

Francosko bojišče.

Že pet mescev ni bilo s francoskega bojišča znamovati nobenega vojnega dogodka, ki bi bil vseboval večjo važnost. V tem času je balkansko bojišče bilo pozorišče odločilnih dogodkov. Ko je bilo delo na Balkanu po večini opravljeni, so Nemci začeli z vojnimi podvzetji na francoskem bojišču. S tem so prehiteli četverosporazum, ki že precej časa bobna v svet napoved o veliki ofenzivi na vseh svojih bojiščih v mesecu marcu. Nemci pa so že začeli meseca februarja.

Začeli pa so tamkaj, kjer so se Francozi najmanj nadejali, ker so se čutili najbolj močne in zavarovane, namreč pri Verdunu. To mesto, ki leži ob reki Mozi, kakih 50 km oddaljeno od nemške meje in 277 km izhodno od Pariza, je ena izmed najmočnejših in najpopolnejše zgrajenih francoskih trdnjav. Ima dvojno, na izhodni strani celo trojno vrsto utrdib in baterij, ki stojijo na obvladujočih višinah obeh bregov reke Moze. Verdun ima 17 velikih trdnjav, 21 samostojnih utrdib in okoli 50 baterijskih postojank. Ob-

seg znaša približno 50 km. Verdun in cela z utrdbami zavarovana črta južno od tega mesta je za obrambo Francoske silno važna in to važnost so tudi upoštevali Nemci že takoj od početka vojske. Jeseni leta 1914 je armada nemškega prestolonaslednika po zavzetju trdnjav Longwy in Montmedy prodrla pred Verdun, pa je bila ustavljen. Po dolgotrajnih, počasnih bojih v argonskem gorovju so Nemci obkolili že skoraj tri četrtine te trdnjave. Pretekli teden pa so začeli z odločnim, dobro pripravljenim napadom. V pondeljek, dne 21. februarja, se je začelo napadanje proti postojankam severno od Verduna. Dne 25. februarja je padla prva predutrdna Verdunova, mogočna trdnjava Douaumont. Od tod skušajo Nemci razširiti svojo črto proti izhodu in zahodu in se ob enem pomikati še bliže glavnemu trdnjavu. Krogle iz največjih nemških topov dosegajo ne samo zunanjih trdnjavskih pas, ampak baje tudi že notranjo utrdbo. Ob enem pa Nemci tudi od zahodne strani, to je iz planote Woewre, pritiskajo vedeni bliže proti Verdunu. Kajpada napenjajo tudi Francozi vse svoje moči, da si ohranijo Verdun, ki je glavno oporišče njihove bojne črte ob reki Mozi in najvažnejše križišče železnice v tem delu Francije. Parižani so se že začeli močno batiti za Verdun. Francoski vojni minister Gallieni pa jih tolaži, češ, položaj ni obupen, pa vendar resen.

Tri važne utrdbe pred Verdunom padle.

Pred Verdunom so Nemci dosegli že velike uspehe. Dne 25. februarja so po hudem obstrelovjanju z nasokom zavzeli glavno voglišče zunanjega verdunskega trdnjavskega pasu, samostojno, dobro utrjeno točko Douaumont. Nasledne dni so Francozi v petkratnem napadu skušali to važno postojanko dobiti nazaj, a se jim ni posrečilo. Bili so vedeni krvavo biti. Na zahodni strani Douaumont, ki leži severnoizhodno od Verduna, so zavzeli Nemci dne 26. februarja Champs-Neuville, na izhodni strani pa utrjene naprave pri Hardoumontu.

Douaumont razdejan s štirimi streli.

Vojni poročevalci soglašajo v naziranju, da je pripisovati veliki uspeh Nemcem pri Verdunu pred vsem težkim nemškim topovom. Velika francoska oklopna utrdbna Douaumont je padla, ker je bil njen padec pripravljen od štirih mojsterskih strelov iz težkih topov. O drugi utrdbi, ki so jo zavzeli Nemci tudi pred Douaumontom, pripovedujejo nemški vojni poročevalci, da je njene močne zgradbe razdejal že prvi streli.

Ogromen plen pri Verdunu.

Nemška armada je od 21. do 28. februarja ujela pred Verdunom 228 neranjenih francoskih častnikov in 16.575 vojakov. Plen je izredno bogat: 78 topov, med temi mnogo težkih novega kova, je prišlo v nemške roke; nadalje se je uplenilo 86 strojnih pušk in v zasedenih francoskih postojankah nepregledna množina drugega vojnega građiva.

Verdun gori?

Na severni strani Verduna traja artilerijski boj kljub velikim sneženim viharjem dalje. Kakor hitro sneženi metež preneha, tako poroča dopisnik lista „Pester Lloyd“, se opaža uspeh nemških topov razne velikosti. Velikanske plasti dima in oblakov se vzdigajo na izhodni in zahodni strani Douaumonta. Za postojanko Douaumont so Nemci s topovskim ognjem začigli neko vas. Zdi se, da gori tudi mesto Verdun s svojo staro stolno cerkvijo.

Kako je utrjen Solun.

Iz Soluna se dne 28. februarja poroča: Grški general Moskopulos, ki si je ogledal solunske utrde, se je napram nekemu dopisniku izjavil, da so ustvarile čudež s solunskimi utrdibami, ki bi delale napadalcu strahovite ovire. Utrdbe se raztezajo 60 km naokrog Soluna in so zavarovane s 1500 topovi; nakupičena je tudi ogromna množina municije. Solun je tako postal ena najmočnejših trdnjav na svetu.

Turška bojišča.

Pri Ercerumu se Turki še vedeni umikajo. Hudi boji so se zadnje dni razvili med Ercerumom in Trapecantom v Kavkazu. (Trapecunt je turško pristanišče v Črnem morju severno-zahodno od Erceruma.) Rusko vojno brodovje je dne 26. februarja, močno obstrelovalo Trapecunt. Rusi se zelo trudijo, da bi tudi na kopnem dospeli pred Trapecunt. — Angleška armada v Kut-el-Amara v Mezopotamiji je

še vedno oblegana od Turkov. Posadki že baje primanjkuje živeža. — Pred Daranami in pred Sueškim prekopom nič novega.

Portugalska zaplenila 80 nemških ladij.

Iz Pariza se dne 28. februarja poroča, da je zaplenila Portugalska dozdaj zavsem 80 nemških in avstrijskih trgovskih ladij, ki so se ob izbruhu svetovne vojske zatekle v portugalska pristanišča. Kadar se dne 28. februarja uradno poroča iz Berolina, je nemška vlada poslala portugalski vladni oster ugovor zoper ta nepravilni in nepriznani korak in je izjavila, da pričakuje, da bo Portugalska zaplemba ladij preklicala.

Skoro gotovo so Angleži, Francozi in Italijani Portugalsko nahujskali k temu sovražnemu koraku.

Slovenske žrtve za domovino.

— **Franc Cater.** Davorin Kranjc, doma od Sv. Andraža v Leskovcu, piše: Pri Sv. Martinu, južno od Gorice, je dne 9. februarja priletela italijanska granata na sred prostora, kjer so stali slovenski fantje v kup. Granata je vrgla na eno stran mene, na drugo stran Ivana Cvetka in na tretjo Ivana Kozar. Vrlega mladeniča Franca Čaterja, doma od Sv. Jurija ob južni želji, ki je stal poleg mene, pa je zadel kos granate na desno stran prsi. Bil je takoj mrtev. — Dne 12. februarja je bil ranjen četovodja Flor. Valant, doma pri Celju.

— **Anton Herg.** Z italijanskega bojišča nam pišejo: Že 19 mescev smo v vojni. Dne 21. februarja nam je nemila smrt iztrgal iz naše sredine nadrebudnega mladeniča, 21 let starega Antona Herg. Zvečer je šel zdrav k počitku, a zjutraj ga najdejo mrtvega. Doma je bil iz Gabernika pri Sv. Lovrencu v Sl. g. Njegovo truplo je dejano v zemljo na Biljah v goriškem okraju. Prisrčne pozdrave! Jožef Zmazek iz Radljevev pri Mali Nedelji, in Franc Repič, četovodja, doma iz Kicevja pri Ptaju.

— **Pepi Juričan.** Iz Lastnica pri Podčetrtek se nam poroča: Z italijanskega bojnega polja nam je došla dne 20. januarja prežalostna vest, da je nemila smrt pobrala v najlepši dobi cvetočega življenja mladeniča Pepi Juričana. Boril se je na ruski in italijanski fronti, kjer se mu je dne 14. januarja zvečer pretrgala nit mlačega življenja. Bil je smrtno zadet od sovražne krogle v svoja mlada prsa. Spregovoril je še edino: „Jezus, Marija!“ in izdihnil je blago dušo proti nebeskemu Očetu. Dne 14. in 15. januarja je še sprejela sestrica njegovo pismo z zadnjo željo, da bi še rad enkrat pred smrtjo videl svoj ljubi dom. Pa, žalibog, nemila usoda je zahtevala drugače. Ni še dopolnil 20 let, a že je daroval svoje mlado življenje za presvitlega cesarja in domovino. Dne 15. januarja je bil na doberdobsko vojaško pokopališče pokopan v grob štev. 494. Blagoslov ga je vojni kurat č. g. prof. Kocipier. Spavaj sladko v tuji zemljici, ki je posrkala do zadnje kapljice tvoje mlado kri in nazadnje še sprejela v svoje naročje tvoje mlado telo! Na veselo večno svidenje, ljubi, nepozabljeni bratec — nad zvezdami!

— **Franc Lovrec.** Iz Moravec pri Mali Nedelji se nam poroča, da so starši našega Franca Lovreca izvedeli, da je edini sin svoje mlado življenje daroval za našo domovino. Padel je na srbskem bojišču že dne 26. novembra 1914. Bodil mu tuja zemljica lahka!

— **Franc Naglič.** Iz Ljubljane pri Celju se nam piše: Zvedeli smo žalostno novico, da je posestnik Franc Naglič že med tistimi, ki spijo v daljni in tuji zemlji. Ranjen je bil dne 16. decembra od italijanske granate v obe nogi tako hudo, da je po svoji šestindenski mučni bolezni izdahnil svojo blago dušo dne 27. januarja v zagrebški bolnišnici. Nepozabni France! Zajokali so za teboj žena in otroci, starši, bratje in sestre, twoji prijatelji in domovina! Naj ti bo zagrebška zemljica lahka! Spavaj sladko, dražgi mož in brat!

— **Anton Mikec.** Iz Zagreba se poroča: Nedavno je prišla žalostna novica, da je mladenič Anton Mikec zvečeval svoje mlado življenje domovini na oltar. Bil je šele komaj v 21. letu. Ravn na njegovega godu dan, to je dne 17. januarja, je priletela usodenpolna laška krogla in ga zadel na naravnost v glavo. Pokopano je njegovo truplo daleč od rodne grude na vojaškem pokopališču na Doberdobo. Naj mu bo lahka s krvjo namočena tuja zemljica! Pokojni je bil doma iz Turskega Vrha.

— **Ferdinand Penič.** Naš somišljenik A. Oblak nam piše: Umrl je v Lebringu narečnik Ferdinand Penič. Prišedši po zimi leta 1915 iz Galicije, je bolhal do zdaj, dokler ga ni pobrala nemila smrt. Bil je zaveden Slovenec iz Št. Jurija ob južni želji. Bil je marljiv posestnik in zvest čitatelj slovenskih katoliških listov.

— **Franc Slana.** Na italijanskem bojišču je dne 15. avgusta 1915 padel Franc Slana, doma iz Moravec pri Mali Nedelji. Njegovi starši, 3 bratje in 3 sestre zelo žalujejo za njim. Na svidenje nad zvezdami!

— Veronika Strašek. Od S v. Petera na Medvedovem selu se nam piše: Tudi slovensko ženstvo prinaša žrtve na oltar domovine v tej grozni vojski. Junakom se pridružujejo tudi naše junakinje. Tem s ponosom prištevamo Veroniko Strašek iz Hajnskega, tukajšnje župnije. Pred dvema letoma je postala usmiljena sestra, mesca aprila lani je naredila obljubo. Že pred obljubo je dva meseca sodelovala v vlaku Rudečega križa in tudi po obljubi se je ves čas vozila z ranjenci in jim požrtvovalno stregla. V svojem prelepem poklicu je dobila načeljivo bolezni. Ko se je dne 29. oktobra lanskega leta pripeljala na Dunaj, je moralna takoj v postelj. Bolezni je hitro napredovala. Dne 2. nov. je bila sprevredna in prepeljana v bolnišnico za načeljive bolezni. Tovarišice usmiljenke so ji najskrbnejše stregle. Ta dan jim je, sluteč bližnjo smrt, rekla: „Premlada sem še, da bi umrla. Rada bi še prav veliko storila za ljubega Boga, toda naj se zgodi volja božja!“ Dne 6. nov., ob 3. uri zjutraj, je Veronika, kot usmiljenka sestra Audeomara, umrla blažene smrti v 19. letu svoje starosti, kot resnična žrtev svetovne vojske. Povsod je bila priljubljena, zelo vestna in goreča. „O tista pridna sestra je umrla, o kako je je škoda!“ Tako je še marsikdo vzduhnil, ko se je izvedelo o njeni junaški smerti. Za njo, nežno mlado ovenelo cvetko, žalujeva oče in mati, sestra Ana, usmiljenka v Ljubljani, 4 sestre doma in 7 bratov-vojakov, od katerih sta 2 v ruskih ujetništva. Tuji naši dekliški Marijini družbi ostane nepozabna kot nje članica. Junaška Veronika, mirno počivaj, pa za svoje slovenske sestrice prosi pri Bogu, da ti bo božje vse podobne v sveti ljubezni do Boga in do domovine in v junaški požrtvovalnosti!

— Anton Velel. Z bojišča se nam poroča dne 22. februarja. Padel je na italijanskem bojišču slovenski vojak mladenič Anton Velel, doma od S v. Petera pri Račgoni. Na italijanskem bojišču ga je dne 20. jan. zadela sovražnikova granata v prsi, da je bil pri priči mrtev. Blagemu Antonu božji tuja zemljica lahka!

— Janko Žlahtič. Od S v. Urba na pri Ptuju se nam poroča: Došla je iz bolnišnice Nova-Pozna v Slavoniji žalostna vest, da je umrl mladenič J. Žlahtič. Priljubljen je bil posebno med graškimi Slovencami, kjer je bil svoj čas mizar. Bil je ud křesansko-socialne zvezze, član Orla, ud katoliškega slovenskega izobraževalnega društva in „Kresa.“ Bog ga je dne 1. jan. 1916 poklical v njegovo pravo domovino. Naj ti bo, dragi Janko, tuja zemljica lahka!

Cenjene naročnike še enkrat opozarjam, da smo vsled razmer prisiljeni list posiljati samo tistim, ki ga plačajo naprej. Podražil se je papir, barva, sploh vse tiskarske potrebštine za 50% do 400%. **Plačati moramo vse naprej, ako še hočemo sploh kaj dobiti.** Vsled teh razmer je v Avstriji prenehalo izdajati okoli 900 listov, nad 600 listov pa je povisalo naročnino. Mi nočemo zvišati naročnine, ker smo kmečki list in ker se kmetu že tako slabo godi; pač pa bomo od zdaj naprej list posiljali samo tistim, ki si ga bodo plačali, če že ne za celo leto, pa vsaj za četrin pol leta naprej. Kakor hitro bode komu potekla naročnina, mu bomo list ustavili. **Tistim naročnikom, ki lista nimajo plačanega naprej, bomo po dopisnici naznili, da kdaj je list plačan, da bodo vedeli, pravočasno obnoviti naročnino.** Ako bi se morebiti komu zgodila krvica, naj takoj reklamira in naj natančno naznani, kdaj in koliko je plačal naročnino zadnjikrat. Ob enem že takoj zdaj opozorimo, da so mnogi naročniki sicer še-le pred kratkim plačali naročnino, ki pa se je porabilo še za leto 1915; ti bodo morali torej v kratkem poslati naročnino tudi za naprej, da se jim list ne bo ustavljal. Prosimo pa, da nam cenjeni naročniki nikakor ne zamerijo tega koraka, ki so nam ga usilile vojne razmere.

Razne novice.

* **Duhovniške vesti.** V sredo, 1. marca, je bil inštaliran novi ljutomerski župnik, č. g. deželnih poslancev Josip Ozmc. Inštaliral ga je preč. g. stolni župnik in kanonik Franc Moravec. — Za provizorja pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju je imenovan tamšnji kapelan, č. g. Alojzij Sagaj.

Odlikanov učitelj. Nadučitelj pri Sv. Trojici v Slov. gor. Jožef Maurič je bil odlikanov s častno klojno za 40letno zvestvo službovanje.

* **Nabožne pride za vojake in zaledje.** V poslednjem času bo prinašal naš list v podlistku vsake številke sveti evangelij sledeče postne nedelje in v zvezi z njim nabožen nagovor iz peresa dobroznanih slovenskih cerkvenih govornikov. Prepričani smo, da bo naše krščansko vojaštvo, kakor tuji vrlo, pošteno prebivalstvo doma ta načrt z veseljem pozdravilo. — Kdor še nima našega lista, naj si ga brž naroči!

* **Na delo za družbo sv. Mohorja!** Ljubezen do čitanja se je v vojnem času silno okreplila. Že skoro vsaka slovenska hiša na Slovenskem Štajerju ima „Slovenskega Gospodarja“ in „Stražo.“ „Slov. Gospodar“ se tiska sedaj v več kot 27.000 izvodih; a tudi „Stražni“ naročniki so se pomenožili na skoraj 7000. Skrbimo pa tudi, da število udov družbe sv. Mohorja v naši lavantinski in v sekovski škofiji ne bo padlo. Prihodnje leto bo božji družbine knjige krasili lepi spisi in slike o sedanjih krvavi vojski. Vsi, ki ste ostali doma, posebno ve zavedne slovenske žene in mladenke, agitirajte, da se vsaka hiša še te dni vpisuje v družbo sv. Mohorja. Na delo!

Našim društvom. Ko ni bilo vobiske, je bil čas od Božiča do aprila doba občnih zborov in raznih drugih prireditev naših društev. V vojskinem času se le malokatere društvo toliko ojunači, da napove občni zbor. To ni prav! Ravnodob sedaj je treba na vso moč delati na to, da naša društva ne zaspijo, ali da društvo popolnoma razpadne. Slovensko ljudstvo in naša gospodarska in politična organizacija se je zadnja leta ravno radi tega tako ojačila, ker je imela za seboj dobrodelujočo izobraževalno organizacijo. Zbirajmo sile, ki so ostale doma in priejavimo občne zbrane, da se delovanje naših toplitrebnih društev oživi. Politična oblast nima ničesar proti društvenim občnim zborom.

* **Slovenci, straža ob Adriji.** Priobčujemo naslednji odlomek pisma, ki nam ga je poslal z italijanskog bojišča četovodja Megla, doma iz ptujske okolice: „Ali veste, zakaj se tukaj ob soški fronti tako krepko borimo? Zato, da branimo našo ljubljeno slovensko domovino pred hincavskim in poželjivim Lahom, ki bi rad požgal naše vase, trge in mesta po Kranjskem, Slovenskem Štajerskem in Koroškem. A mi pa smo tudi za to tukaj, da rešimo naše brate — beneške Slovence — izpod laškega jarma. Mi smo za to tukaj, da celemu svetu, pred vsem pa našim narodnim nasprotnikom, bodisi z leve ali desne, pokažemo, da smo Slovenci narod, na katerega se sme cesar, država in domovina vsak čas brezpogojno zanesi, da smo mi ljudstvo, ki je z dušo in telesom udano svojemu vladarju in prenese vse še tako krvave in velike žrtve. Mi smo pa tuji ljudje, ki upamo, da se nam nikdar od nobene strani ne bo več kratilo naših narodnih pravic in da bomo povsod, glede šole, uradov in postavodaje enakopravni z drugimi narodami. Nadjem redajni krog i upoštevajo, da smo Slovenci in ne premagljiva straža habsburškega cesarstva ob Adriji.“ — Tako pišejo naši hrabri vojaki!

* **Poziv na bolgarske kmete!** V čem moč Bolgarije obstaja, povedo bolgarski listi, ki zdaj prinašajo debele tiskane oklice, glaseč se: „Kmetove, orete i sejte! V zemljedeleto je silata i bogatstvo na Bolgarija. Maže in ženi imate dlgo, da zasejat rabičnata zemlja.“ (Kmetje, orjite in sejte! V poljedelstvu je moč in bogatstvo Bolgarije. Može in žene imajo dolžnost, da zasejajo obdelano zemljo.) — Bolgari tedaj znajo ceniti kmečki stan. Tuji na Slovenskem se že dviga poljedelca veljava in sicer ne le na deželi, a celo po mestih.

* **Mrtvi se oglašajo.** O Henriku Repinu iz Krčevine pri Mariboru se dolgil 16 mesecov ni veden, ali je padel v bitki pri Lvovu mesca avgusta leta 1914, ali je ujet. Njegov oče, na staru leta prepusten lastni usodi — umrli ste mu žena in hči — je popravševal na vse strani za svojim Hinkotom, a od nikoder ni dobil povoljnega odgovora. Dne 15. februarja pa je dobila nekdaj Repinetova gospodarica z Ruskega dopisnico, da še Henrik Repina živi. Ujetnik je pisan, da je zdrav v ruskem ujetništvu. Oče se je pri poročilu od veselja razjokal. — Po preteklu šestih mescev se je zopet oglašil iz ruskega ujetništva učitelj Ivan Jančič od Sv. Marka niže Ptuja. Piše, da je poročal na vse strani, velikokrat, pa odgovora ni dobil nobenega; njegovi znanci, najbrž se je godilo tako tudi njegovim starišem na Sladki gori, pa so zastonj pričakovali od njega poročila. — Še dalje je potrebovala iz Rusije naslednja vest: Družina Ivanuš iz Borovec je žalovala za „mrtvimi“ očetom. Bil je nastanjen v Przemyslu, ko je padla trdnjava; pretekle dni pa je pisal, da živi. Kakor da bi vstal od mrtvih, ko je vendar preteklo skoraj eno leto, od kar ni bilo o njem ne duha in ne sluha.

* **Kdo kaj ve?** Simon Čela in od 87. pešpolka, 3. stotinja, je bil baje dne 22. oktobra 1915 na italijanskem bojišču ranjen, a se dosedaj ni dobilo nobenega natančnega poročila. Prosi se njegove tovariše, da naj sporočijo očetu Andreju Čelanu, posestniku v Cirkovcah. — Pogreša se Franc Stojnišek, vojak gorskega trdnjavsko-topničarskega polka, vojna pošta štev. 350. Pogreša se že od 4. junija 1915. Kdor kaj ve o njem, naj blagovoli to sporočiti Tereziji Stojnišek, Donačka gora, pošta Rogatec. — Anton Frančič, od 87. pešpolka, 7. stotinja, vojna pošta štev. 73, se pogreša od začetka decembra 1914. Nahajal se je na ruskem bojišču. Tomaž Petek od 26. domobranskega pešpolka, 5. stotinja, vojna pošta štev. 48, se pogreša od konca decembra 1914. Nahaj-

jal se je na ruskem bojišču. Če kdo kaj ve o obeh pogrešancih, se uljudno prosi za pojasnilo. Naslov: Ivan Petek, Bresnica, Sv. Lenart, pošta Velika Nedelja. — Ivan Prodnik, ki je služil pri 17. pešpolku, 12. stotinja, že ni pisal od meseca junija 1915; njegov brat Ferdinand, ki je bil pri 26. domobranskem pešpolku, in prideljen k pionirskemu oddelku, že ni več nobenega glasu dal od sebe od avgusta 1. 1914. Pojasnil lepo prosi mati Neža Prodnik, Solčava, štev. 17, Štajerska.

* **Kaj bo z ujetniki-delavci?** V pondeljek, dne 28. februarja, se je v porotni dvorani mariborske okrožne sodnije vršilo zborovanje županov mariborskega okraja radi ujetnikov-delavcev. Zborovanje je vodil g. namestniški fajnik Sima-Gall, ki je tudi pojasnil vse točke novih pogojev glede ujetnikov. Razprave so se med drugimi udeležili tudi poslanec Pišek, Lašbacher, Škof, Girstmayr, Repnik, Galunder in drugi. Izvolila se je deputacija, ki bo cesarskemu namestniku osobno predložila želje kmečkega ljudstva glede sprememb novih za kmeta nesprejemljivih določb glede ujetnikov. Posebno se je naglašalo, da so trde sledče določbe novih določil: 1. Odškodnina za hrano ujetnikom se od 1. marca naprej ne bo več izplačevala. 2. Ujetnike mora dati delodajalec sam na svoje stroške vsakih 14 dni zdravniško preiskati in jim v službu bolezni dati zdravniško pomoč. 3. Za vsakega ujetnika se mora vložiti kavcija 30 K. 4. Ujetnikom se mora dajati dnina 15 do 50 vin. na dan. — G. komisar Sima-Gall je dal še sledče pojasnila: 1. Kdor hoče imeti ujetnike pod novimi pogoji, mora do 15. marca vplačati kavcijo pri okr. glavarstvu. 2. Delovna doba ni od 6. do 6. ure, ampak oel dan, kadar pri domačih delavcih. 3. Prevažanje ujetnikov ni treba plačati, ker stroške prevažanja iz taborišča in nazaj nosi vojaška uprava. 4. Pri okrajnem glavarstvu se lahko dobri dovoljenje, da sme manjše število ujetnikov posebej spati v hiši posestnika, kjer dela, in 5. da jih smejo stražiti domače nevojaške osebe, če se za to dobi uradno dovoljenje.

Skrb za spomladansko setev. Okrajna glavarstva so po naročilu cesarske namestnije izdala na občine, šolska vodstva in orožnike obširna navodila za spomladansko setev. — Kakor izvemo, bo ministrstvo za deželno brambo izdalо prihodnje dni obširna določila glede vojaških dopustov za spomladanska dela na polju.

Prodaja plemenskih volov omejena. Mariborsko okrajno glavarstvo je odredilo, da se plemenski voli in voli za vožnjo brez dovoljenja okrajnega glavarstva ne smejijo prodajati. Ta odlok ima namen, da se voli ne prôdajojo iz okraja.

* **Nova določila pri zmletvi koruze.** Vlada je izdala letos posebna določila pri zmletvi koruze za severne dežele in posebna določila za južne dežele v naši državi in sicer iz vzroka, ker je bila do sedaj koruzna moka v severnih deželah naše države več ali manj neznana in ljudje niso bili na njo navajeni, dočim je pa v alpskih in sploh v južnih deželah naše države poglavita hrana prelivalstva. Za severne dežele je določeno, da se bo mora izmleti iz koruze samo 60 oflst. za zdrob in moko, v južnih deželah, torej tudi pri nas, pa 70 odstotkov. Pri nas se bo zmlelo iz 1 kg koruze 40 dkg zdroba, 30 dkg moke in 27 dkg moke za živinsko klajo, 3 dkg se pa računajo za razpršenje. Cene božje od mlina sledče: 1 kg koruznega zdroba bo stal 68 vinarjev, moke 42 vin. in moke za klajo tudi 42 vin. Iz koruze se torej ne bo posebej izmlelo nobenih otrobov.

Odprrava lesa za puškina kopita. Les za puškina kopita (oreh, česnja in pravi kostanj) se zopet pošilja A. Z. D. na Dunaj. Glede drugega lesa, ki se rabí v raznih artilerijskih delavnicah in zavodih, n. pr. jesen, mecesen, smreka, hrast in bukev, se pa pripominja: Jesenov in mecesnov les mora biti na tanjšem koncu najmanj 25 cm debel in 2 m dolg. Za izdelovanje ojes se potrebuje kar največ mogoče 4% m dolgega lesa. Ostale vrste lesa naj se v celih kosih (hlodih) puste. Vsaka pošiljatev se mora s potrebnimi podatki naznanih poveljstvu V. armade, oddelek Q.

* **Grozje za cesarja.** Ravnateljstvo državnih trnic v Časli pošlje vsak dan sveže grozdje v Šenbrun za cesarjevo kosilo. Za cesarja določeno grozdje rase na nalašč za to določenih trtah, katere goje s posebno skrbjo. Dokler ostanejo grozdi na trti ko dozorevajo, se vsak dan sproti nareže potrebna množina. Pozneje se hranijo v nalašč za to prirejenih skladisih in sicer na neki posebni način. Vsak grozd se odreže s kolikor mogoče dolgim stebrom, ki se vtrkne v steklenico, da grozd prosti visi navzdol. Tako grozdje ostane celo do marca popolnoma sveže.

Jajca z več rumenjakom. V amerikanski poljedelski postaji in Maine so se skozi celo vrsto let že preiskušala jajca od kakih 3000 kokoši, da se dožene, koliko rumenjakov vsebujejo. Tekom šestih let se je našlo samo tri slučaje, ko so imela jajca po tri rumenjake. Vsako jajce je bilo, kakor pravi poročilo, od druge mlade kokoši in je bilo vedno prvo jajce dočne kokoši. Vsak rumenjak je bil prevlečen s posebno kožico, edino beljak in lupina ste bili skupni. A med tem pa, ko rumenjak navajdnega jajca tiste kokoši ne tehta mnogo več kot vsak posamezen rumenjak od onih treh rumenjakov, sta beljak in lupina razmeroma mnogo težja, tako da tako nenavadno jajce tehta namesto 50 samo 80 gramov. Jajca z dvema rumenjakoma so ravnotaka. Seveda so taka jajca bolj po-

gosta, kot ona s tremi rumenjaki. Izmed 3000 kokosi jih 80% ne znese nobenih takih jajc in drugih 20% jih znese edino samo v prvi dobi rodovitnosti. Med prvimi jajci jih je bilo potem navadno samo ena ali dve z dvema rumenjakoma. Kot vzrok, da nesejo kokoši taka jajca, se navaja prevelika rodovitnost kokoši. Ako se jajce natančno preišče, se opazijo tudi razpredelki, kako jajce tekom 24 ur rase in zori.

Usnje ne poka. Namaži obutev vsakih 14 dni z ricinovim oljem; preden namažeš, izperi raz usnje mažo, ker se sicer ne more napiti olja. Podplatit postanejo trpežni in ne pijejo vode, ako namažeš nove z lanenim oljem. Po mazi poka usnje rado, treba je štediti ž in ne nanašati je kar na debelo na usnje. Za mazanje s pasto ne jemlji nikdar krfačice, ampak platenko kropo. Zdragni s svileno ali pavolnato kropo. Kadar prideš domov, se sezuj hitro in skrbi, da se prezrači obutev. Toplotna noge in pot razkrajo usnje. Kdor šepa, naj nabaše pri peti papirja, položi čevlj in obteži pošpano mesto, da se zopet izravna. Prah, blato, posebno ilovica, mokrota, škodujejo usnju, treba je torej očistiti in posušiti obutev takoj, ko se sezuješ.

Umiranje na morju. Splošno je razširjeno mnenje, da je smrt potapljalca se mučna in težavna. Častnik, ki je bil rešen, ko se je že potapljal, je popisal svoja čustva tako: Torpedo je bil zadel ladjo, znašel sem se kmalu zatem v vodi, poleg trupel, katera je premetavala voda. Niso bila še docela mrtva, ali zaprte oči in negibni udje so kazali, da jih je že minila volja življenja. Brez glasu, brez odpora so izginjali drug za drugim v globičini. Do tedaj sem pa mislil tudi jaz, da je umiranje na morju strašno, da se bojuje človek do zadnjega vzdaha z valovi, ki vlečajo človeka va-se. Zdaj vem, da ni lepše in lažje s mrtvi. Dolge ure so me premefavali valovi, postal sem brezčuten, želel sem si samo počitka, spanja. Ko je prišla rešitev, mi ni bilo prvi hip niti prav, da so me prebudili iz sna, ki me je ravno zazibal. Morda je uplivalo pri nas tudi to, da smo čuli že več noči in bili v vednem pričakovanju smrti, ker smo vedeli, da nas zasleduje podvodni čoln, in ni je stvari, ki dene mornarju bolj slabo, kakor to zavratno zalezovanje. Vihre, bisk in morja se ne boji mornar. Skriti sovračnik-torpedo, ki ga zalezuje in uniči mahoma ladjo, to razbesni mornarja naravnost in mu vzame pogum. — Tako rešeni častnik iz francoske ladje „Leon Gambetta.“

Velik gozdni požar v Italiji. Milanski listi poročajo iz Brescije, da je v dolini reke Bestino v Gornji Italiji pred nekaterimi dnevi divjal grozen gozdni požar, kateri se je razširil na 12 km. Z velikimi naporji se je posrečilo kraj Turano obavarovati pred pogubo. Škoda znaša pol milijona lir.

Praške klobasice „kotouč.“ Praške klobasice „kotouč“ (hrustavke) so vsakemu obiskovalcu tega obmoldavskega mesta predobro znane. Te klobasice so sedaj zopet močno obrekovane. Trdi se, da so postale zopet čisto sklujučene in da so vedno manjše. Nedavno je prišla neka gospa v trgovino, kjer se prodaja ta praška špecialiteta. „Kaj stane te klobasice?“, vpraša gospa. — „24 vinarjev“, odgovori trgovec. — „Dobro, zavijte mi jo v papir.“ — „Ali nimate nič papirja seboj, da bi jo zavili. Zavojni papir je zdaj tako silno drag.“ — „Papir? O da, vzamite to tramvajske vozno kartu, ki jo še imam od poprejšnje vožnje. A ravnajte previdno, da klobasica ne smukne pri luknjici, ki jo je napravil sprevodnik na karti, ven!“

Novo preročevanje znane pariške vedeževalke madame Thebes objavlja list „Petit Journal.“ Mme. Thebes pravi: Konec vojne bo koncem meseca avgusta. V marcu pretresejo Evropo novi dogodki, ki bodo morda povzročili, da prenehajo boji.

Legitimacije za prodajo vojnooskrbnih reči. — Vojnopomožna pisarna, prizadevajoč si na podlagi ukaza ministrstva z dne 20. jan. 1916, zapričeto vredno nabiranju reči za vojnooskrbne namene izpopolniti in občinstvo primerno ščititi, je sporazumno z vojnooskrbnim uradom odredila, da morajo vsi, ki prodajajo (razpečavajo) od obeh teh vojnooskrbnih uradov izdane prodajne reči, ali tudi od posameznih tvrdk v korist oficijelne oskrbe v tržtvu oddane knjige in podobe (slike), imeti legitimacije, obstoječe iz črnih, na zunanjji strani vojnooskrbni monogram in zlafega cesarskega orla z rudečim križem na prsih imajoče knjižice, katere izdaja samo vojnopomožni urad. Te knjižice obsegajo ime, naslov in svetlopis (fotografijo) imejitelja in označujejo reči, katere prodajati je upravičen, ter napoved cene, očnosno kazoč na oficijelne cenovnike, ki jih mora tudi imeti. Samoumevno ne oproščajo te legitimacije od poprejšnje pridobitve v smislu obrtnega reda, oziroma tiskovnega zakona, potrebnega dovolila in natančnega izpolnjevanja za nabiranje naročil ali naročnikov veljavnih zakonitih določil. Na to se opozarja občinstvo in vabi, da si naroča vojnooskrbne reči le po osebah imajočih predpisane legitimacije, ter da zavrača ali pa ovadi takšne osebe, ki nimajo teh legitimacij. Ker je po novem ukazu nadaljnja prodaja vseh reči v korist posameznih društev ali vojnooskrbnih uradov navezanata na dovolilo, kojo je dobiti od oblastva in ker se v slučaju dovoljenja prodajalcem izdajajo primerne legitimacije, je občinstvo mogoče, podpirati oblastva pri povsem potrebnih uredbi tega novega nabiralnega načina.

Dopisi

* **Maribor.** Od dne 28. februarja nadalje prida mariborski mestni magistrat na Rotovškem trgu sveža jajca, in sicer jajca najboljše kakovosti komad po 12 v., manjša jajca po 10 v.

Maribor. Za mariborsko okrajsko glavarstvo se je proglašil poostreni pasji zapor.

St. IIJ v Slov. gor. Bračno društvo priredi prihodnjo nedeljo, dne 5. marca, v Slov. domu dve igri: „Oh, ta Polona!“ in „Prisiljen stan je zaničen.“ Polovica čistega dobička se podari dobrodelnim vojnim namenom. Začetek po večernicah. Domačini in sosedje, pridite!

* St. IIJ v Slov. gor. Velik in najlepši gozd cele župnije, ki se nahaja na Scholovem posestvu v Zmrzelku, so začeli sekati. Padajo orjaške bukve in hrasti in smreke. Les se odvaja na železnico. Čudimo se, da gozdarska in politična oblast dovoli, da se tako obširni gozd uniči, ko je v tukajšnji okolici pomankanje lesa zelo občutno.

Hoče. Pri g. Rečniku v Spodnji Hoči št. 72 se bodo cesarski žrebci pripuščali in sicer od dne 1. marca naprej. Žrebci so lepi in težki. Pripuščalo se bo zjutraj ob 7. uri in popoldne od 5. uri.

Sv. Barbara v Halozah. V gospodarskem poslopju tukajšnje posestnice Antonije Obran je izbruhnil požar, ki je uničil omenjeni posestnici gospodarsko poslopje in svinjski hlev. Bližnja poslopja so ostala nepoškodovana.

* **Kapela** pri Radencih. Za hrabro obnašanje pred sovražnikom je bil odlikovan dober priatelj našega „Slovenskega Gospodarja“ Ciril Lappi, četovodja domačega pešpolka, prideljen k sosednjemu črnovojniškemu pešpolku, in sicer s srebrno kolajno 2. razreda.

* **Sv. Miklavž** pri Ormožu. Umrl je po kratki in mučni bolezni v najlepši moški dobi, star komaj 47 let, ugleden posestnik Jurij Rižman. Rajni je bil skrben gospodar in dolga leta naročnik „Slovenskega Gospodarja.“ Zapušča vdovo s štirimi otroci. Naj v miru počiva!

* **Sv. Lovrenc** v Slov. gor. Neusmiljena smrt je pokončala mlaðo življenje. Nenasiljiva koščenka je zadela s svojim morilnim orožjem dobrega, pridnegega, mladega Janeza Puh iz svetovnoznan obitelji Puhove. Bil je čvrst, močan in zdrav ter rastel kakor rož. Njegov duh je razodeval nenavaščno načrnost Puhovega rodu. Bil je veselo upanje vodveli materi in sestrami. Lep vzgled je dajal vsem družbenikom Marijine družbe, ker je svojo nebesko mater goreče častil s pogostim prejemanjem sv. zakramentov. Ni še dopolnil 16. leta, a že ga je uničila star nevoščljivka v sovražnica življenja. Dragi Janez! Ko smo dne 11. februarja stali ob ranem tvojem grobu z žalostjo v srcu in s solzami v očeh, so nas tolažile svete besede, ki so se uresničile nad teboj: Ker je bil Bogu všeč ga je ljubil, ker je med grešniki čednostno živel, ga je vzel k sebi.“ Počivaj v miru in za nas pri Bogu prosi, da se vidimo v nebesih!

* **Makole.** Naša župnija šteje šest občin: Jelovec, Makole, Sv. Ana, Dešno, Pečke, Stopno in Štatenberg. V teh občinah živi okoli 3000 duš. Izmed njih je bilo doslej na vojsko poklicanih nekaj malo manj kot 400 mladeničev in mož. Kolikor se je dalo dognati, jih je doslej od teh 400 blizu do 30 smrt storilo za vero, dom in cesarja. Za naše padle junake smo imeli dne 16. februarja slovesne zadušnice s črno odpevano sv. mašo in nazadnje turboni mrtvaški odpev „libera.“ Ganljivo je bilo gledati cerkev blizu da polno pobožnega ljudstva in mnogo sv. obhajil, katera so se darovala za blage pokojne naše vojake-junake.

* **Celje.** Dne 28. februarja je umrl v Gradeu tukajšnji čevljarski mojster in hišni posestnik Jožef Prelog, doma iz Ljutomerja, v starosti 48 let. Rajni je bil blagega in mirnega značaja. N. v. m. p.!

* St. IIJ pri Velenju. V nedeljo, dne 5. sušča, ob 3. uri popoldne, se vrši pri g. Ivanu Tanjšek, v gostilniških prostorih, gledališča predstava „Tri sestre“ v prid ranjenim in bolnim vojakom. Pričakuje se obilne udeležbe.

* **Trbovlje.** Dramatični odsek „Orla“ v Trbovljah priredi v nedeljo, dne 5. marca, v prostorih trboveljskega Društvenega doma čarobno burko „Repoštev.“ Začetek točno ob 4. uri popoldne. Čisti dobitček je namenjen Rudečemu križu. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

* **Rajhenburg.** Dne 5. marca, na pustno nedeljo, priredi naše izobraževalno društvo zanimivo in poučljivo gledališko igro „Svojeglavna Minka.“ Ker je čisti dobitček namenjen v podporo nesrečnih vojakov, ki so v vojski oslepeli, vabimo k prav obilni udeležbi.

* **Sv. Peter** v Medvedovem selu. V nedeljo, 5. marca, popoldne po večernicah, priredi naše izobraževalno društvo zelo zanimivo poučno-zabavno zborovanje s prizori, deklamacijami in petjem v proslavo naših junakov na bojnom polju. Uđe in prijatelji društva, vsi na zborovanje!

Zadnja poročila došla v četrtek, 2. marca.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo

Dunaj, 1. marca.

Uradno se razglaša:

Položaj je povsod nespremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: M. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berlin, 1. marca.

Francosko bojišče.

Delovanje artillerije je bilo tudi včeraj na mnogih delih bojne crte zelo živahnno, posebno na sovražni strani. Na mnogih mestih je zasledoval sovražnik seveda samo namene, da bi varal; nasprotno si je pa dozdevno prizadeval v ozemlju reke Yser, v Šampanji, kakor tudi med Mozo in Mozelo, da bi nam resno škodoval. A svojega namena ni dosegel. V zračnem boju je bil premagan angleški dvokrovnik; zrakoplovi so ujeti. Dva francoska dvokrovnika so naši obrambni topovi sestrelili in sicer enega pri Vazeponinu, severozahodno od Soissons, zrakoplovi so ujeti; drugega pa tik južozahodno od Soissons, zrakoplovi so najbrž mrtvi.

Zrakoplov, ki ga sta vodila rezervni poročnik Kühl in opazovalec rezervni poročnik Haber, je ustavil z metanjem bomb vojaški vlak na progi Besançon—Jussey in je na izstopivšo moštvo iz strojne puške uspešno streljal.

Rusko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Balkansko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Podmorski boj se je začel.

Avstrija in Nemčija sta naznani, že sredi meseca februarja vsem nepristranskim državam, da se bo s 1. marcem začel zopet boj podmorskih čolnov v polnem obsegu in da se bodo napadale tudi vse oborožene trgovske ladje. In res! Pri Havru (ob francoski obali) so podmorski čolni potopili dve francoski pomožni križarki in pri izlivu Temze (ob angleški obali) oboroženo angleško križarko. V Sredozemskem morju so podmorski čolni potopili francosko pomožno križarko „La Provence“, ki je v oziila 1800 m oziula Solin; rešilo se je le 696 mož.

Severnoameriške države nameravajo zastopati stališče, da podmorski čolni ne morejo napadati trgovske ladje, ki so oborožene samo za obrambo. A' vrla se še posvetuje, ker pričakuje od Nemčije še nekih pojasnil.

Bolgarski car obolel.

Bolgarski car Ferdinand je na Dunaju obolel na prehlajenju sopil. Moral je v posteljo.

Proti ministru „neodrešencev“

Na zborovanju italijanske republikanske stranke so hudo napadali ministra „neodrešencev“ Barzilaja, ki je, čeprav sam republikanec, postal kraljev minister ter osmešil celo stranko. Odkrili so mu pravico, da bi smel nastopati kot strankin zastopnik. Stranka je sklenila, začeti v Južni Italiji, kjer so tla sedaj najbolj pripravna, z agitacijo za ljudovlado.

Nemčija prepove žganje.

Ker potrebuje Nemčija veliko spirita v različnih podjetjih, je prepovedala izdelovanje pitnega žganja.

* **Prihodnja petkova „Straža“** prinese obširni seznam padlih, ranjenih in ujetih naših domačih polkov.

Listnica uredništva.

Viničarka iz Slov. goric: Pojdite še enkrat k obč. uradu in zahtevajte, da se vam napravi prošnja za vzdrževalno podporo, saj je izšla pred kratkim naredba, da imajo tudi nezakonke matere in očimi pravico do podpore. Za sinov, ki je padel, pa zahtevajte pokojninsko podporo in se sklicujte pri tem na cesarsko naredbo z dne 12. junija 1915. Občina vam naj napravi prošnjo na okrajno glavarstvo.

Koledar za slovenske vojake za leto 1916 je letos gotov najboljši in času najbolj primeren koledar. Krasni ga lepa slika ozarjava. V koledarju najdeš 10 strani molitev, ki so primerno za vojake na bojišču. Razven tega te ta koledar podudi o podporak družin, o penzijah vdov in sirot, o penzijah invalidov itd. Ob koncu ima tudi vzorce za prošnje na razne urade v zadavi pod koncem in penziji. Koledarja se je dozdaj razpečalo med slovenskimi vojaštvom že čez 16.000 izvodov. To kaže, kako je priljubljen vojakom na fronti, ki ga enkrat vidijo, ki ga gotovo naroče in ga težko pričakujejo. Stane pa s poštino vred 1 K, brez poštinske 10 v manj. Naroči in dobri se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Koroška cesta 5.

Ljubljansko številka
Trst, dne 23. februarja 1916: 3 40 3 60 57
Dunaj, dne 26 februarja 1916: 6 86 11 2 7

Mala naznanila

Konj, (kobilka) 15 1/4 velik, se prodza za 500 K. Konj je brez pogreška in dobro vozni. Prodajalec: Miekar Bernhard, Maribor, Koroška cesta 10. 132

Čevljarski učenec, kateri se je že bil kje učil lahko vstopi takoj. Tegeljova ulica št. 30. Maribor. Tudi tak se sprejme, ki se hoče začeti učiti samo od poštenih ljudi. Mojster mu preskibi vse. 125

Išče se majhno stanovanje v vrom in njivo v zajem najraje na Sp. Štajerskem. Še ljubše kaka gostilna tudi na račun, kjerkoli. Ponudbe sprejema s prijaznostjo upravištvo Slov. Gospodarja pod šifro "Dvoježično." 123

Krajaškega učenca, * dežele, poštenski starišev sprejme pod ugodnimi pogoji. Fr. Dorečan, krajaški mojster v Mariboru, Piarrhofgasse 1. 133

Krava na prodaj mlada, od drugačne teletja, breja, zadnjega marca bo povrgla. Proda jo Jarij Fregl v Namu 134.

Denar najdeš 15. jan. 1916 na cesti iz Mozirja v Gorenje. V mozirski cerkvi bilo že trikrat naznanjanje. 135

Več mizarskih pomočnikov in 2 učenca sprejema mizarska delavnica v stropi J. G. Repič, Pečice pri Celju. Stanovanje in hranja v hiši. 109

Trgovski pomešek (24 let star) vojaščine prost, železniarske in špecijske stroke, govoril slovensko, nemško in ogrsko, želi mesto. Naslov pri upravi Slov. Gosp. pod Ogrsko št. 184.

Išče se mirno stanovanje z 2 sobami, pripadki in nekaj zemlje za 2 ali 4 osebe s 1. aprilom ali 1. majem t. l. Poandbe na ta list pod "Stanovanje št. 119."

Krajaški pomešek in učenec se sprejemeta v stalno delo pri Gasparju Krebel krajaški mojster, Slovenski gradec. 104

Vinaljár, ki vinaogradnička dela dobro razume, se takoj sprejme za lepo vinogradno posetovo pri Radgoni. Vinčar si lahko na posetvu redi 2-3 krave in 5 svinj. Ponudbe pod "L 1197" anončeno piazarno Kienreich, Gradec, Sackstrasse 4. 8 K

Pridna, poštena učenka, ki je zmožna slovenščine in nemščine v besedi in pisavi, se sprejme pri hranji in popolni oskrbi. Ivan Berna, Celje, Gospodska ulica 6. 116 b

Oznanilo.

Ameriških divjakov od Rip. Portalis in Rup. Montikola, zelo dobro vkoroučnjene, imata na prodaj Matevž Strašek, sadjar in trdnčar pri Sv. Emu (v Jerčinu), pošta Pristava, Sp. Štaj. Pripravoča se vinogradnikom v nakupovanju stojijo še ne izkoprano zalogo trt (bez 40 tisoč komadov). Den radi buduga vojnega časa prav po nizki cenici (p. dogovor pismo in ali ustmeno). Pričakuje se obilne naravnice. Matevž Strašek. 109

Krepkega kovačkega učenca z polno hranjo sprejme Janez Noviček, kovački mojster v Mariboru, Lendgasse 7. 113

Priden učenec, ki ima veselje do devijarstva, se takoj sprejme. Vpraša se v kerljarski obrti Ivan Ferna, Celje, Gospodska ulica 6. 116 a

Kupim dobro naravno silovecko. Poslati se morec vzorec naprej in navesti ceno na moj naslov: Jos. Sever, Dunaj VII Linengasse 38.

Konj

lepega, 21 mesecov starega, proda Olja Čerjak, Artiče pri Brežicah Sp. Štajersko. 58

Kislo zelje kupuje trgovina Posch Maribor, Koroška cesta 20. 106

Sprejemem učenca takoj za krojško obrt Franc Motoh, krojaški mojster, Celje. 118

Zanesljiv hišnik oziroma hišnjak se sprejme v dobro hišo v Mariboru. Ponudbe na upravištvo: lista pod Hišnik, A. Š. Štev. 76.

Lepega še skare novih hiš ob državni cesti Trst-Dunaj, zidana, z opko krita, studenec in lep vrt, rodotvorni in solčna njiva in travnik z sadnim drevesom (več oralo), pravno za rokodelca, obrtnika ali pečunzionca, se proda. Cena 13.000 kron. Rabbi se le do 6000 K, ostalo lahko ostane. Hiša je v premetnu kraj, pet minut od farnice cerkve; do ene železniške postaje 20 minut do druge pol ure. Pisemna vprašanja pod "Državna cesta" pod št. 689. na upravištvo.

Solzna Avstrija.

Izdal sem zopet dve novi krasni pesmi: I. Avstriji v pozdrav, in II. Plakajoda mati. Kdo mi pošlje za 25 vin. nevhodnih neporabljene znamke in pa svoj nastanjeni naslov, pošljem mu takoj te dve pesmi. Tudi prejšnjih 10 pesmi je še na razpolago. Torz vseh 12 pesmi stane samo eno kromo in 10 vin. Na brezplačna naročila se ne morem oskrbiti! Naročuje se pri Matiju Belec pri Sv. Božetku v Slov. gor. pri Ptaju. Štaj. 117

500 K

kron

Vam plačam, ako Vaša kurja

ščesa, bradavice, obtildane

z treh dneh brez boladi ne izgla-

nejo s korenino vred 100

čeznamon. Lonček z garancijskim

pismom 1 K, 3 lončki 250, 6 lonč-

kov 450. Kemény, Košice

Kassa I Postfach 14, Ogr-

ako.

492

Čedna držinska hiša, z razgledom, visoko pritlična s 3 sobami in 2 kabinjami in lepim vrtom. Cena 13.600 K. Maribor, Körnergasse 8. 95

Učeneca sprejme tako Franjo Duchek svečar, Maribor. Viktringhofgasse. 92

Vnčičar se takoj sprejme 3-5 de laških moči. Ludvik Zubukotek, Maribor, Edmund Schmidgasse 8. 98

RUDOLF PEVEC trgoval v Mozirju

kupi več vagonov krompirja ter

jabolk, vsako mnogočasna,

subih gob. Cene po dogovoru. 748

Kupim

vsako množino kostanjevih drva do meter dolgih po 98 krov za meterklaftvo postavlja na bližnjo postajo. Ravnino hrastova drva do meter dolga po 56 krov za meterklaftvo. Za cel vagon se potrebuje pet meterklaftov. Ponudbe za cele vagon sprejme Rudolf Starovščnik, Konjice (Štaj.)

RUDOLF PEVEC trgoval v Mozirju

kupi več vagonov krompirja ter

jabolk, vsako mnogočasna,

subih gob. Cene po dogovoru. 748

KAVA!

50% cenejša:

Ameriška štedilna kava, veleno-aromatična, izdatna in štedilna 5 kg poskusna vreča K 12.50 franko po povzetju. Pol kilograma veleno-prima najfinnejši čaj K 2.50. 50 komadov različnih lepih pohladnic 1 K oddaja A. Šapira, eksport kave in čaja Tiškevčevna 496, Ogrsko.

276

Zidarji

za stalno in zimsko delo se sprejmejo za vojaške stavbe v Ljubljani. Sprejmejo se tudi

tesarji

za stalno delo. Za potovanje so potrebeni uradno izdani potni listi. Stavbenik Julij Glaser, Maribor, Mellinghof. — Kupi se tudi vsaka množina stavbenega in rezanega lesa po najboljših cenah. 680

680

Vozni red na progah južne železnice za Maribor.

Veljaven od 15. februarja 1916 do preklica.

Odhod Maribor—Dunaj	Odhod Maribor—Trst	Odhod Maribor—Celovec	Maribor—Budimpešta
Brzovlaki Osebni vlaki	Brzovlaki Osebni vlaki	Brzovlaki Osebni vlaki	Brzovlaki Osebni vlaki
3.15 2.44 5.23 9.47 1.02 6.37 8.05 3.03 2.28 5.40 8.18 8.82 3.30 10.15 7.52 5.05 3.19 1.45 8.13 1.15 7.35			
Dohod v Gradec	Dohod v Celje	Dohod v Sp. Dravograd	Dohod na Pragersko
4.24 3.51 7.09 11.81 2.40 8.15 10. — 4.37 4.19 7.85 10.05 11.10 4.54 11.54 9.34 7.25 3.59 8.41 9.53 2.30 9.06			
Dohod na Dunaj	Dohod v Ljubljano	Dohod v Celovec	Dohod v Ptuj
9.10 8.15 1.55 7.05 — — 3.35 6.20 6.15 10.11 12.33 2.11 6.37 1.54 11.19 10.09 3.59 8.41 9.53 2.30 9.06			
Odhod Dunaj—Maribor	Ljubljana—Maribor	Celovec—Maribor	Ptuj—Maribor
9.32 8.45 10.30 — — 9. — 1.20 12.11 11.26 12.18 4.34 8.11 10.10 2.30 7.54 11.56 5.41 7.35 11.07 5.34			
Dohod v Gradec	Dohod v Celje	Dohod v Maribor	Dohod na Pragersko
1.44 1.04 5.22 7.27 8.57 4.15 8.00 1.53 1.14 3.03 7.08 5.40 12.21 11.47 4.32 9.38 1.20 6.12 8.02 — 6.01			
Dohod v Maribor	Dohod v Maribor		Dohod v Maribor
2.53 2.20 7.39 9.56 12.30 7.06 11.09 3.07 2.36 4.59 9.09 7.41 2.42 1.28 6.10 11.18 6.57 9.09 12.10 7.41			

* Številke, pri katerih je črta, pomenijo nočni čas.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge so

4 1/2 %

ed dneva vlega de dneva vzdiga

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojila

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prosnje za vknjižbo dela posojilnika brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

Posojilnica daje tudi domače hranilnike.

In lastni hiši (Hotel "Pri belem volu") v Celju, Graška cesta 9, I. nadstv.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptuju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Uradne ure

vsak vIKI, vsak petek in vsak sejmski dan od 8. do 12. ure in vsako nedeljo od 8. do pol 10. ure dopoldne. Vplačuje in izplačuje se redno samo ob uradnih dnevih. Pojasnila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dop.

Uradni prostori

se nahajajo v minoritskem samostanu v Ptaju.

Hranilne vloge

obrestuje po 4 1/2 %, od 1. in

